

TARİH(2)-OSMANLI TARİHİ

Toplumların geçmişteki faaliyetlerini, toplumlar arasındaki münasebetleri yer ve zaman göstererek, sebep-sonuç ilişkisi içinde belgelere dayanarak objektif olarak inceleyen sosyal bilime tarih denir.

Tarihin gözlemi, deneyi ve tekrarı yapılamaz.

BİR OLAYIN TARİH OLABİLMESİNİN ŞARTLARI

1-Zamanı bilinmeli

2-Yeri bilinmeli

3-Sebebi bilinmeli

4-Sonucu bilinmeli

5-Olay zamanda yayılma yapmalı

6- Olay mekanda –yerde yayılma yapmalı

OSMANLI DEVLETİ'NİN KURULUŞU

Osmanlılar Oğuzların Bozok kolunun Günhan soyunun Kayı boyunun Karakeçili aşiretine mensupturlar.

Kayı Boyu, 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'ya geldi.

Kayı, güç ve kudret demektir.

Kayıların damgası, iki ok arasında gerilmiş bir yaydır.

Kayılar, I.Alaeddin Keykubat döneminde Ankara Karacadağ'a yerleştirildiler.

Kayılar, bir süre sonra Söğüt'ü kışlak, Domaniç'i yaylak olarak kullanmaya başladılar. Bu dönemde Kayıların başında Ertuğrul Gazi bulunuyordu.

Osmanlılar 1299 yılında Osman Bey tarafından kurulmuştur.

OSMAN BEY DÖNEMİ:(1281-1326)

Amacı: Bursa'yı ele geçirmek.

KOYUNHİSAR SAVAŞI (Bafeon Savaşı)

Tarihi: 1302

Tarafları: Osmanlılar X Bizans

Sebebi: Bizans'ın Osmanlı ilerleyişini durdurmak istemesi

Sonuç: İzmit yolu Türklere açıldı.

Önem: İlk Osmanlı-Bizans savaşıdır.

OSMANLI DEVLETİ'NİN KISA ZAMANDA GELİŞMESİNİN NEDENLERİ

1-Kurulduğu bölgenin uç bölgesi olması ve Moğol baskısından uzak bulunması

2-Topraklarının tek elden yönetilmesi (Merkezi yönetim)

3-Fetih hareketleri için gerekli kuvveti kolayca bulabilmeleri

4-Başarılı bir yerleşim siyaseti izlemeleri

5-Yönetimin gelişme döneminde tamamen Türklerin elinde olması

6-Anadolu Türk beylikleri arasındaki mücadelelere başlangıçta katılmamaları

7-Hıristiyan Bizans'a karşı gaza ve cihat duygusuyla hareket etmeleri

8-Kuruluş devri hükümdarlarının üstün özelliklere sahip kişiler oluşu

ORHAN BEY DÖNEMİ (1326-1362)

Amacı: Balkanlara yayılmak (Orhan Bey, babasının Bizans'a karşı yürüttüğü yayılma siyasetini aynen devam ettirdi.)

*Orhan Bey döneminde Bursa fethedildi ve beyliğin merkezi oldu. İpek sanayinin merkezi olan Bursa'nın fethi ile hazineye önemli bir gelir kaydedildi.

MALTEPE (PELEKANON) SAVAŞI

Tarihi: 1329 Taraflar: Osmanlı X Bizans

Sebebi: 1-Bizans'ın Osmanlıların İznik kuşatmasını sonuçsuz bırakmak istemesi. 2- Bizans'ın Türk kuvvetlerinin İstanbul Boğazı'na yaklaşmalarını önlemek istemesi

Sonuç: İznik yolu Türklere açıldı.

OSMANLILARIN RUMELİ'DEKİ İSKAN SİYASETİ (İstimalet politikası)

1-Fethedilen bölgelere Anadolu'dan Türk göçmenler yerleştirildi. Bundaki amaç göçmenleri yerleşik hayata zorlamak ve fethedilen yerlerin Türkleşmesini sağlamaktı.. Bu göç gönüllü ve sürgün olmak üzere iki şekilde gerçekleştirildi.

2-Göçmenler, iskan yerlerine yakın bölgelerden seçilirdi.İklim şartlarının aynı olmasına dikkat edilirdi.

3-Göçmen aileler seçilirken özellikle anlaşmazlık içinde olan ailelerden birisi seçilirdi. Bundaki amaç kan davalarını engellemektir.

4-Göç eden ailelere toprak verilir ve bir süre vergi alınmazdı. Göç edenler yeni yerleşim yerlerini terk edemezlerdi.

5-Fethedilen yerlerdeki yerli halktan ayaklanma çıkarma ihtimali olanlar başka yerlere göç ettirilirdi.

6-Bir yerden göçmen alınırken o yerin üretim ve düzeninin bozulmamasına dikkat edilirdi.

7-İstimalet sisteminin amacı fethedilen yerlerde Türk nüfusunu arttırmak ve Türk kültürünü yaymaktır.

Osmanlılara kendi isteği ile katılan beylikler: Karesioğulları, Germiyoğulları

Osmanlılara ilk katılan beylik: Karesioğulları

Osmanlılara son katılan beylik:Ramazanoğulları

Osmanlı en çok uğraştıran beylik: Karamanoğulları

KARESİ BEYLİĞİ'NİN OSMANLILARA KATILMASININ ÖNEMİ

1-Karesi beyliği Osmanlıların aldığı ilk beyliktir.

2-Karesi donanması ve donanma komutanları Osmanlıların emrine girdi.

3-Karesi donanması ile Osmanlılar Rumeli'ye geçtiler.

ÇİMPE KALESİ :

Çimpe kalesi Osmanlıların Rumeli'deki ilk askeri üssüdür. Çimpe Kalesi Bizans'ın Osmanlı yardımına karşı Osmanlılara verdiği bir hediyedir. Bizans imp.Çimpe'yi geri almak için para teklif ettiyse de Osmanlılar vermediler.

I.MURAT (HÜDAVENDİGAR) DÖNEMİ (1362-1389)

Amacı: Balkanlara kesin olarak yerleşmek
SAZLIDERE SAVAŞI

Tarihi: 1363

Taraflar: Osmanlı X Bizans + Bulgar ittifak güçleri

Sebebi: Osmanlıların Edirne'yi fethetmek istemesi.

Sonuç: 1- Edirne alındı. 2- Bizans'ın Bulgar ve Sırplarla olan bağlantısı kesildi. 3-Balkanlarda fetih yolları açıldı. 4- Gümölcine ve Filibe alınarak Çatalca'ya kadar ulaşıldı.

SIRP SINDIĞI SAVAŞI

Tarih:1364

Taraflar: Osmanlılar X Haçlılar (Sırp, Bulgar, Eflak, Bosna, Macar beyleri)

Sebebi:1-Osmanlıların pirinç ekimi ile meşhur Filipe'yi ele geçmeleri. 2- Haçlıların Türkleri Rumeli'den atmak istemeleri.3-Edirne'nin Osmanlılara teslim olması.

Sonuç: 1-Balkanlardaki Türk ilerleyişi devam etti. 2- Balkanlardaki Macar etkisi kırıldı. 3-Bulgar kralı Osmanlı egemenliğini ve Osmanlılara vergi vermeyi kabul etti.

Önemi: 1-İlk Osmanlı-Haçlı savaşıdır. 2- Savaş sonunda Osmanlılar'ın başkenti Bursa'dan Edirne'ye taşındı.

ÇİRMEN SAVAŞI

Tarih: 1371

Taraflar: Osmanlı X Birleşik Sırp kuvvetleri

Sebebi: 1-Türkleri Balkanlardan atmak 2-Bulgar krallığının Osmanlı hakimiyetinden kurtulmak istemesi.3-Osmanlıların Makedonya'ya ele geçirmek istemesi.

Sonuç: 1- Makedonya yolu Türklere açıldı.2-Sırp kralı Osmanlı hakimiyetini tanıdı.

PLOŞNİK BOZGUNU

1387 yılında Şahin Paşa komutasındaki Osmanlı kuvvetleri Ploşnik'te Sırp ve Boşnak kuvvetleri tarafından imha edildi. Ploşnik Bozgunu I.Kosova Savaşı'nın sebebidir.

I.KOSOVA SAVAŞI

Tarihi: 1389

Taraflar: Osmanlı X Haçlılar (Sırp, Boşnak, Macar, Eflak, Arnavut, Leh, Çek kuvvetleri)

Sebebi: Haçlıların Ploşnik bozgununda Osmanlıları yenmesi onlara cesaret vermişti.

Sonuç: Balkanların Türk toprağı olduğu ispatlandı.

Önemi:1-I.Kosova Savaşı Balkanlarda tutunabilmek için yaptığımız savaşların en büyüklerindedir. 2-I.Murat savaş meydanını gezerken bir Sırp tarafından şehit edildi. 3-I.Murad'ın oğlu Bayezid, bu savaşta gösterdiği ustalık ve çabukluk sebebiyle Yıldırım unvanını aldı. 4- Savaş Balkan Yarımadası'nın geleceğini belirlemiştir.

I.BAYEZİD (YILDIRIM) DÖNEMİ (1389-1403)

Amacı: Anadolu'da Türk birliğini kurmak

*Yıldırım Bayezid devrinde Osmanlılar ilk kez İstanbul'u kuşattılar. Yıldırım İstanbul'u 2 kez kuşatmış, sonuç alamamıştır.

*Yıldırım Bayezid devleti içinde bulunduğu güç durumdan kurtarmak ve ekonomik gelişmeyi sağlamak için Venedik tüccarlarına imtiyazlar (kapitülasyonlar) verdi. Hayatı boyunca Venedik tüccarlarını himaye etmeyi kabul etti. Ayrıca Venedikliler Osmanlı topraklarında serbestçe ticaret yapacaklar ve vergi vereceklerdi.

*Yıldırım Bayezid, savaş meydanında padişah olan ilk ve son Osmanlı padişahıdır.

*Yıldırım Bayezid, düşmana esir düşen ilk ve son Osmanlı padişahıdır.

İSTANBUL KUŞATMASI - 1391

Sebep: Yıldırım Bayezid, Bizans imparatoru Manuel'den İstanbul'da bir Türk mahallesi kurulmasını, bir cami yapılmasını ve Osmanlılara ödenen verginin artırılmasını istedi, imparator bu istekleri kabul etmeyince İstanbul'u kuşattı.

Sonuç: İmparator Yıldırım Bayezid'in isteklerini kabul edince kuşatma kaldırıldı.

Önemi: Osmanlıların ilk İstanbul kuşatmasıdır.(İstanbul 17 kere Yunanlılar, Romalılar ve Latinler, 7 defa Araplar ve 5 defa da Osmanlılar tarafından kuşatıldı. Kuşatmaları yapan Osmanlı padişahları: 1. ve 2. kuşatma: Yıldırım Bayezid, 3. kuşatma: Musa Çelebi, 4. kuşatma: II.Murat, 5. kuşatma: Fatih Sultan Mehmet)

ANADOLU HİSARİ (GÜZELCE HİSAR)

1397 tarihinde Yıldırım Bayezid tarafından İstanbul Boğazı'nı denetlemek ve İstanbul kuşatmalarında Bizans'a Karadeniz'den yardım gelmesini engellemek amacı ile yaptırılmıştır.

NIĞBOLU SAVAŞI

Tarihi:1396

Taraflar: Osmanlılar X Haçlılar (Macar kralı komutasındaki Haçlı ordusu)

Sebep: 1-Osmanlıların İstanbul'u kuşatmaları. 2-Osmanlıların Bulgar krallığına son vermiş olmaları.3-Ege'de Osmanlı donanmasının Venedik çıkarlarına zarar vermesi. 4-Osmanlıların Bosna ve Arnavutluk'a yerleşmesini engellemek. 5-Osmanlı sınırlarının Macaristan'a kadar dayanması.

Sonuç:1-Eflak ve Boğdan beyleri Osmanlı hakimiyetini kabul ettiler. 2-Vidin Bulgar krallığına son verildi. 3-Macaristan içlerine kadar akınlar yapıldı. 4-Haçlıların elindeki kaleler geri alındı.5- Bulgaristan tamamen Osmanlı topraklarına katıldı.

Önemi:1-Savaşta çok fazla ganimet elde edildi. Bu ganimetle Osmanlılar bir çok eser inşa ettirdiler. Bursa Ulu Cami bunlardan biridir. 2-Savaş sonunda halife Yıldırım Bayezid'e Anadolu Sultanı unvanını verdi (Sultan-ı İklim-i Rum) 3-Osmanlı Devleti'nin İslam dünyasında ünü arttı.

Osmanlı-Karaman rekabetinin ana sebebi:

İki devletin de kendilerini Türkiye Selçuklularının mirasçısı saymaları bu rekabetin ana sebebidir.

ANADOLU'DA SİYASİ BİRLİĞİN KURULMASI İÇİN SAVAŞMADAN YAPILAN ÇALIŞMALAR

1-I.Murat, Germiyanoğlu Süleyman Şah'ın kızı ile oğlu Yıldırım Bayezid'i evlendirdi. Devlet Hatun çeyiz olarak Kütahya, Tavşanlı, Emet ve Simav'ı getirdi. 2-I.Murat kızını Karamanoğlu Alaeddin Ali Bey ile evlendirdi. 3-I.Murat Hamitoğullarından Akşehir, Beyşehir, Seydişehir, Yalvaç ve Isparta'yı 80 bin altın karşılığında satın aldı. 4- Sivas hakimi Kadı Burhanettin ölünce Sivas halkı şehri Osmanlılara teslim etti.

ANKARA SAVAŞI

Tarih: 28 Temmuz 1402

Taraflar: Yıldırım Bayezid X Timur

Sebep: 1-Yıldırım Bayezid ile Timur arasındaki üstünlük mücadelesi 2-Yıldırım Bayezid'in doğuya doğru genişlemesi Timur'un hoşuna gitmemiştir. 3-Y. Bayezid'in Elbistan ve Malatya'yı alması ile Memlukler ile arası açılmıştı, Timur bu iki Türk devletinin gergin anından yararlanmak istedi. 4-Çin seferine çıkmak isteyen Timur, arkasında Osmanlılar ve Memlukler gibi güçlü rakipler bırakmak istemiyordu. 5- y:Bayezid'in ele geçirdiği Anadolu

beyliklerinin beyleri beyliklerini yeniden ele geçirmek için Timur'dan yardım istiyorlardı. 6- Timur, İran, Irak ve Azerbaycan'ı ele geçirerek Osmanlılar ile komşu olmuştu.

Bahane: Celayir hükümdarı Ahmet Celayir ile Karakoyunlu hükümdarı Kara Yusuf Timur'dan kaçarak Y.Bayezid'e sığındılar. Timur bu hükümdarların kendisine iade edilmesini veya öldürülmesini istedi. Y.Bayezid, Timur'un isteklerini yerine getirmeyince Timur, bu durumu savaş sebebi saydı.

Savaşı etkileyen olay: Savaş sırasında önce sağ kanattaki Kara Tatarların, sonra sol kanattaki Anadolu askerlerinin Timur'un tarafına geçip Osmanlılara saldırması savaşın kaderini değiştirmiştir.

Ankara Savaşı ile ilgili Y.Bayezid'in hataları: 1- Malatya'yı ele geçirerek Memlukler ile arasını açması ve savaş sırasında Memluklerden destek alamaması. 2- Savaşı dağlık bölgede kabul etmemesi. Timur'un fillerle donatılmış ordusunun dağlarda şansı olamazdı. 3- Ankara'ya geldiğinde Timur'un ordusunun hazırlıksız olduğunu gördüğü halde saldırmaması. Timur'un ordusuna toparlanmak için fırsat vermesi.

Sonuç:1-Bizans'ın alınması 50 yıl gecikti. 2-Osmanlıların Balkanlardaki ilerleyişi durdu. Arnavutluk boşaltıldı. 3- Yıldırım Bayezid tarafından kurulan Anadolu birliği bozuldu. Çünkü Timur Anadolu beyliklerine bağımsızlıklarını geri verdi. 4-Timur, Osmanlı topraklarını Yıldırım'ın oğulları arasında paylaştırdı. Böylece Osmanlı Devleti parçalandı.5-Yıldırım Bayezid Timur'a esir düştü. Esarete dayanamayıp kısa sürede öldü.6- Osmanlı Devleti'nin gelişmesi 50 yıl gecikti. 7-Fetret devri başladı. 8-Anadolu'nun doğusunda güçlenen Akkoyunlular, Osmanlıları tehdide başladılar. 9- Ankara Savaşı'ndan sonra Bizans, İstanbul'da bulunan Müslümanların bir kısmını şehid etti, bir kısmını şehirden çıkardı, camileri tahrip etti.

FETRET DEVRİ (1402-1413)

Yıldırım Bayezid'in Ankara Savaşı'nda Timur'a yenilmesi ile başlayan ve Çelebi Mehmet'in hükümdar olmasına kadar geçen 11 yıllık saltanat karışıklığına Osmanlı tarihinde Fetret devri adı verilir.Fetret devrine Timur'un Osmanlı ülkesini Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında paylaşması sebep olmuştur.

ÇELEBİ MEHMET DÖNEMİ (1413-1421)

Amacı:Anadolu birliğini yeniden sağlayarak devleti güçlendirmek.

*Çelebi Mehmet Osmanlı Devleti'nin ikinci kurucusu sayılır.

İLK DENİZ SAVAŞI

Tarih:1416

Taraflar: Osmanlı X Venedik

Sebep: Venediklilerin Osmanlı gemilerine düşmanca saldırıda bulunmaları

Sonuç: 1-Çalı Bey komutasındaki Osmanlı donanması yenildi. 2- Savaş sonunda yapılan antlaşmaya göre Venedikliler Osmanlı topraklarında diğer milletlerden daha fazla ticaret yapacaklar, buna karşılık Osmanlı gemilerine saldırmayacaklardı.

ŞEYH BEDREDDİN İSYANI

Tarih:1420

Sebep: Çelebi Mehmet, kardeşi Musa Çelebi'nin kazasker tayin ettiği Şeyh Bedreddin'i görevinden alınca isyan başladı.

Sonuç: Şeyh Bedreddin yakalandı, Serez'de yargılandı ve idam edildi.

Önemi: Osmanlı Devleti'ndeki ilk dini isyandır.

ŞEHADE MUSTAFA ÇELEBİ İSYANI (Yıldırım Bayezid'in oğlu)

Tarih:1420

Sebep: Timur, Yıldırım Bayezid'in oğlu Mustafa Çelebi'yi Ankara Savaşı sonunda yanında Semerkand'a götürmüştü. Timur'un ölümü üzerine Mustafa Çelebi geri döndü ve tahta çıkmak isteği ile isyan etti.

Sonuç: Mehmet Çelebi'ye yenilen Mustafa Çelebi, Bizans'a sığındı. Mehmet Çelebi Bizans ile bir antlaşma yaptı ve Mustafa Çelebi'yi serbest bırakmaması şartıyla Bizans'a her yıl yüz bin akçe ödemeyi kabul etti.

*Mustafa Çelebi'nin Yıldırım'ın oğlu olmadığını iddia edenler ona Düzmece adını verdiler. Bu sebeple isyanın diğer bir adı da Düzmece Mustafa isyanıdır. (II.Murad döneminde Bizans destekli Mustafa Çelebi yeniden isyan ederek Edirne'ye gelmiş ve padişahlığını ilan etmiştir. 1422'de yakalanan Mustafa Çelebi hanedandan olmadığı ilan edilerek öldürülmüştür.)

II.MURAT DÖNEMİ (1421-1444/ 1446-1451)

Amacı: Balkanlarda Osmanlı aleyhine bozulan dengeyi yeniden sağlamak.

*II.Murat, kuruluş döneminin son padişahıdır.

*II.Murat, Türkçe'ye çok önem vermiştir. Devletin resmi kayıtları II.Murat'tan itibaren Türkçe tutulmuştur.

İSTANBUL KUŞATMASI

Tarih: 1422

Sebeup: II.Murat, Çelebi Mehmet'in oğlu Mustafa Çelebi'yi tahta çıkarmak isteyen Bizans'ı cezalandırmak istedi.

Sonuç: 50 gün süren kuşatmayı, II. Murat, Mustafa Çelebi'nin Bursa'yı kuşatması üzerine kaldırmak zorunda kaldı.

ŞEHZADE MUSTAFA OLAYI (Çelebi Mehmed'in oğlu)

Tarih: 1422

Sebeup: Çelebi Mehmed'in oğlu Şehzade Mustafa tahta geçmek için Bizans ve Anadolu beyliklerinin desteği ile ayaklandı.

Sonuç: 1423'te İznik'te yakalanarak öldürüldü.

EDİRNE-SEGEDİN ANTLAŞMASI

Tarih:1444

Taraflar:Osmanlı- Macar+Sırp

Maddeleri:1-Bulgaristan'daki Osmanlı egemenliği tanınacak.2-Sırp despotluğu tekrar kurulacak ve Osmanlılara vergi verecek. 3-Eflak beyliği Macar egemenliğinde kalacak, Osmanlılara vergi vermeye devam edecek. 4-Tuna nehri taraflar arasında sınır olacak. 5-Antlaşmanın süresi 10 yıldır.

En önemli maddesi: İki taraf birbirleriyle 10 yıl savaşmayacaklar.(II.Murad bu maddeyi antlaşmaya koyarak tahtı 12 yaşındaki oğlu II.Mehmed'e bırakmak istiyordu. 10 sene sonra II.Mehmed savaşacak yaşa gelecekti.)

VARNA SAVAŞI

Tarih:1444

Taraflar: Osmanlı X Haçlılar (Macar, Erdel, Eflak, Leh, Venedik, Sırp, Alman)

Sebeup: Osmanlı tahtına 12 yaşındaki II.Mehmed'in geçmesi. 2- Haçlıların Avrupa'nın güneydoğusunu Türklerden korumak istemesi. 3- Edirne-Segedin Antlaşması'nı papanın onaylamaması üzerine geçersiz sayılması. 4-İstanbul'u Osmanlılardan korumak.

Sonuç:1-Hıristiyanların Osmanlıları Avrupa'dan atma ümitleri sona erdi. 2- Bizans'ın kaderi belirlendi. 3- Balkanlarda 500 yıl sürecek Osmanlı hakimiyeti başladı, Rumeli'de kesin olarak Türk egemenliği sağlandı.4- Varna Savaşı'ndan önce II.Murad ikinci kez tahta çıktı.

II.KOSAVA SAVAŞI

Tarih:1448

Taraflar:Osmanlı X Haçlılar (Macar, Erdel, Eflak, Alman)

Sebeup: Haçlılar Varna yenilgisinin izlerini silmek istediler. 2- Türk düşmanı Hunyadi Yanoş'un Macar kralı olup Haçlıların yardımı ile Osmanlılara saldırmak istemesi.

Sonuç1-Avrupalı ülkeler saldırıdan savunmaya geçtiler. Haçlılar bir daha Türklere saldırmaya cesaret edemediler. (1683 tarihine kadar) 2-Bu zafer Türklerin kesin olarak Balkanlara yerleşmesini sağlamıştır.3-Eflak yeniden Osmanlılara tabi oldu. 4-Bulgaristan ve Kuzey Yunanistan Osmanlı yönetimine girdi. Bu bölgelere Anadolu'dan getirilen göçmenler yerleştirildi ve özellikle Bulgaristan hızla Türkleşti.

II.MEHMET DÖNEMİ (FATİH) (1451-1481)

Amaçları: 1-İstanbul'u fethetmek. 2-Anadolu'yu bir yönetim altında birleştirmek.3-Karadeniz ticaret yoluna hakim olmak.

*Fatih, Yükselme döneminin ilk padişahıdır.

*Fatih döneminde ilk Osmanlı altın parası basılmıştır.

İSTANBUL'UN FETHİ (6 NİSAN-29 MAYIS 1453)

İstanbul'un fethinin sebepleri:1-Bizans, Osmanlıların Rumeli'den Anadolu'ya,Anadolu'dan Rumeli'ye asker geçirmelerine engel oluyordu.2-Bizans, Avrupa devletlerini, Anadolu beyliklerini ve Osmanlı şehzadelerini Osmanlılar aleyhine kışkırtıyordu. 3-Rumeli'de kesin hakimiyet için İstanbul'un fethi şarttı.4-Osmanlı padişahları devleti Rumeli'de Edirne'den, Anadolu'da Bursa'dan yönetiyorlardı.İstanbul'un fethi ile tek merkezden yönetim sağlanacaktı. 5-İstanbul kara ve deniz yollarının üzerinde bulunması sebebiyle ticari önem taşıyordu. 6-İstanbul Hıristiyanlar için önemli bir dini merkezdi.

Osmanlı Devleti'nin fethi için yaptığı hazırlıklar

1-Bizans'a deniz yoluyla gelebilecek yardımları önlemek amacıyla Anadolu Hisarı'nın karşısına Boğazkesen adı verilen Rumeli Hisarı yapıldı. 2- Bizans'ın İstanbul dışındaki toprakları alınarak batı ile bağlantısı kesildi. 3- Surları aşmak için yürüyen tekerlekli kuleler yapıldı. 4- Kuşatmayı denizden desteklemek için 400 gemiden oluşan donanma hazırlandı. 5-Edirne'de büyük toplar döküldü. (Bunların en büyüğü şahi topudur.) 6-Aşırtma güleleler atacak havan topları yapıldı. 7-Avrupa'dan gelecek saldırılara karşı Mora ve Balkanlara kuvvet gönderildi.

Bizans'ın hazırlıkları:

1-İmparator XI. Konstantin, Katolik ve Ortodoks kiliselerini birleştirmek istedi. Böylece papanın yardımıyla Avrupa devletlerinin desteğini sağlamak istiyordu. 2- Haliç'in girişi kalın zincirlerle ve eski gemilerle kapatıldı. 3- Halk silahlandırılıp surlar tamir edildi. 4-Grejuva (Rum ateşi) adı verilen bir silah geliştirildi.

İstanbul'un fethinin Türk tarihi açısından sonuçları:

1-Osmanlı Devleti için yükselme dönemi başladı. 2- İstanbul Osmanlı Devleti'nin başkenti oldu. 3-Boğazlar Osmanlı hakimiyetine girdi. 4-Karadeniz ticaret yolu Osmanlıların eline geçti. 5-Türklerin Avrupa'ya yerleşmeleri hızlandı.6- II. Mehmet, Fatih unvanını aldı. 7- Osmanlıların Rumeli ve Anadolu'daki toprakları бүтүнleşti. 8- Osmanlıların İslam dünyasındaki saygınlığı arttı.

İstanbul'un fethinin dünya tarihi açısından sonuçları:

1-Şehirleri çevreleyen surların toplarla yıkılacağı anlaşıldı. Avrupalı krallar derebeylerinin şatolarını toplar ile yıkarak Ortaçağ feodalite rejimine son verdiler. 2-İpek ve baharat yolları Türklerin eline geçince Avrupalı denizciler başka deniz yolları aramak zorunda kaldılar ve coğrafi keşifler başladı. 3-1058 yıllık Doğu Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasıyla Roma imparatorluğu tarihi karıştı. 4- İstanbul'un fethinden sonra İtalya'ya kaçan bilginler orada Rönesans hareketini başlattılar. 5- İstanbul'un fethi Ortaçağ'ın sonu, Yeniçağ'ın başlangıcı olarak kabul edildi.

MORA'NIN FETHİNİN SEBEBİ:

1-Mora'da Bizans imparatorunun akrabaları vardı. İleride Bizans üzerinde hak iddia edebilirlerdi. 2-Mora, Osmanlıların İtalya'ya yapacakları seferlerde askeri üs olarak kullanılabilirdi.

FATİH'İN BATI SEFERLERİ:

Sırbistan, Mora, Eflak, Boğdan, Bosna, Hersek, Arnavutluk, İtalya, Atina

FATİH'İN DOĞU SEFERLERİ:

Amasra, Sinop, Trabzon, Karamanoğlu koprakları (Konya ve çevresi), Akkoyunlu toprakları (Doğu Anadolu, Erzincan bölgesi), Candaroğlu toprakları (Kastamonu ve çevresi), Kırım

*Fatih, Mora ve Trabzon'u alarak Bizans'ın yeniden dirilme umutlarını sona erdirmiştir.

FATİH DÖNEMİNDE ELE GEÇİRİLEN ADALAR:

Gökçeada, Taşoz, Bozcaada, Limni, Midilli, Semadirek, Eğriboz ,Zenta, Kefalonya, Ayamavra adaları fethedildi. Rodos kuşatıldı ise de alınamadı.

16 YIL SAVAŞLARI

Tarih: 1463-1479

Taraflar: Osmanlı X Venedik

Sebeup: Osmanlıların Ege adalarını ele geçirmeleri Venedik'in doğu ticaretine zarar veriyordu.

Sonuç: 16 yıl süren savaş sonunda Eğriboz başta olmak üzere bir çok ada ele geçirildi ve Venedikliler ile barış yapıldı. Antlaşma ile Venedik Osmanlı sularında ticaret

yapma ve İstanbul'da balyos (elçi) bulundurma hakkı kazandı.

OSMANLI-MEMLUK İLİŞKİLERİNİN BOZULMA SEBEPLERİ:

1-Osmanlıların Memluk hakimiyetindeki Dulkadiroğullarının iç işlerine karışmaları. 2-Osmanlıların Memluklardan Hicaz su yollarının tamiri için müsaade istemeleri.

3-Memlukların Dulkadir beyi Şahsuvar Bey'i öldürmeleri. Sonuç: Fatih, Memluklar üzerine sefere çıkmaya karar veriyse de Gebze yakınlarında ölünce sefer yarıda kaldı.

OTLUKBELİ SAVAŞI

Tarih:1473

Taraflar: Fatih SM X Akkoyunlu Uzun Hasan

Sebeup: Akkoyunlu Uzun Hasan'ın Osmanlılara karşı kullanmak üzere Venediklilerden ateşli silahlar almak istemesi.

Sonuç:Akkoyunlu Devleti yıkılma sürecine girdi.

Önemi: Osmanlılar Anadolu'daki en büyük rakiplerinden birini ortadan kaldırmıştır.

İTALYA SEFERİ (OTRANTO SEFERİ)

Tarih:1480

Taraflar: Osmanlı X Napoli Krallığı

Sebeup: Roma'yı fethetmek.

Sonuç: Fatih'in ölümüyle sefer yarıda kaldı.

KIRIM'IN OSMANLILARA KATILMASININ ÖNEMİ:

Fatih: 1-Karadeniz ticaret yolunun güvenliğini sağlamak, 2-Moskova Prensiği'nin güneye yayılmasını engellemek, 3-Ceneviz ticaretine son vermek için Kırım'ı Osmanlılara bağlamak istedi.

Kırım'ın Osmanlılara katılması ile: 1-Karadeniz bir Türk gölü haline geldi. 2-Karadeniz kıyılarındaki doğu ticaret yolları Osmanlıların eline geçti. 3-Osmanlılar Eflak ve Boğdan'ı doğudan kontrol etmek imkanına kavuştular.

FATİH KANUNNAMESİ:

Fatih Kanunnamesi, sadrazam Karamani Mehmet Paşa tarafından hazırlanmıştır.

Hükümdar devletin bekası için kardeşlerini katledebilir. Bu kanunname sayesinde Osmanlılar 600 sene varlıklarını devam ettirebilmişlerdir.

*Fatih'in ölüm haberi Roma'ya ulaşınca İtalya'da toplar atılıp, günlerce şenlikler yapıldı. Papa, bütün Avrupa kiliselerinde üç gün çanların çalınıp şükür ayinleri yapılmasını emretti.

II.BAYEZİD (VELİ, SOFU) (1481-1512)

Amacı: Devletin iç düzenini sağlamak

*Hayatta iken tahtı oğlu Yavuz Sultan Selim'e bırakmak zorunda kalmıştır.

*II. Bayezid döneminde Karamanoğulları'na kesin olarak son verilmiştir.

CEM OLAYI'NIN ÖNEMİ:

Fatih öldüğünde büyük oğlu Bayezid Amasya (Velihaht sancağı), küçük oğlu Cem ise Konya valisi idi.Fatih döneminde devşirmeler ile Türk kökenli devlet adamları arasında nüfuz mücadelesi başladı. Mücadeleyi devşirmeler kazandı.

Devşirmeler II.Bayezid'i, Türkler Cem'i destekliyorlardı. Ağabeyi ile savaştan Cem Sultan sırasıyla Memluklara, Karamanoğullarına ve Rodos şövalyelerine sığındı. Şövalyeler Cem Sultan'ı Papa'ya teslim ettiler.Memluklar, Cem Sultan sayesinde Osmanlıların içişlerine karışabileceklerdi.Karamanoğulları, Cem Sultan sayesinde beyliklerini yenidenkurabileceklerdi.Rodos şövalyeleri, yaşadığı sürece Cem Sultan için II.Bayezid'den büyük paralar aldılar.

Papa, Cem Sultan'ın komutasında Türkler üzerine bir Haçlı seferi düzenleyecekti. Papa buna karşılık Cem Sultan'a Osmanlı padişahlığını teklif etmiştir. Bu teklifi Cem Sultan kabul etmeyince Papalık tarafından zehirlenerek öldürülmüştür (1495).Cem Olayı sonunda Devşirme yöneticiler II.Bayezid'i tahta tutarak Türk yöneticileri yönetimden uzaklaştırmayı başardılar. Bu durum devletin son bulmasına kadar devam etti.

BOĞDAN SEFERİNİN ÖNEMİ:

Balkan toprakları ile Kırım arasındaki karayolu bağlantısı sağlanmış ve Karadeniz'in bütün batı sahili ele geçirilmiştir.

OSMANLI- MEMLUK İLİŞKİLERİNİN BOZULMA SEBEPLERİ:

1-Memluk sultanı Kayıtbay'ın Cem Sultan'ı desteklemesi. 2-Memlukların Dulkadir ve Ramazanoğlu topraklarına saldırması. 3-Hindistan hakimi II.Mahmut Şah'ın Osmanlılara yolladığı hediyelere Memlukların el koyması savaşı kaçınılmaz hale getirmiştir.

Sonuç: II.Bayezid döneminde Çukurova bölgesinde Memluklar ile yapılan savaşlar 6 yıl sürdü.(1485-1491).tarafar birbirine üstünlük sağlayamayınca anlaşma yapıldı. Osmanlı Devleti savaşta aldığı Adana ve Tarsus'u Hicaz bölgesinin vakıf toprağı olduğu için geri vermeyi kabul etti.

OSMANLILAR İÇİN ANADOLU'DAKİ 3 BÜYÜK TEHLİKE

1-Timur (Ankara Savaşı)

2-Uzun Hasan (Otlukbeli)

3-Şah İsmail (Çaldıran)

ŞAH İSMAIL'İN AMACI:

Şii mezhebinin taraftarlarını çoğaltarak Anadolu'yu ele geçirmek.

ŞAHKULU İSYANI:

Tarih: 1511

Sebeup: Şahkulu, Şah İsmail'in amacını gerçekleştirmek için isyan etti.

Sonuç: Osmanlı kuvvetleri isyanı güçlükle bastırdı.

Önemi: Osmanlı kuvvetleri isyanı güçlükle bastırınca II.Bayezid siyasi otoritesini kaybetti ve oğulları arasında taht mücadelesi başladı.

BURAK ADASI SAVAŞI

Tarih: 1499-1502

Taraflar: Osmanlı X Venedik

Sebeup: Venedikliler Mora halkını Osmanlılara karşı isyana teşvik ediyorlardı.

Sonuç: İnebahtı, Modon, Koron ve Navarin kaleleri Osmanlılara geçti.

Önemi: 1-İnebahtı'nın alınması ile Osmanlılar Adriyatik Denizi'nde önemli bir askeri üs elde ettiler. 2-Osmanlılar topu ilk defa denizde tabiiye aracı olarak kullandılar.

II. BAYEZİD'İN MÜSLÜMAN VE YAHUDİLERE HİZMETİ
İspanya'daki Müslüman ve Yahudiler büyük bir baskı altındaydılar. II.Bayezid, Kemal Reis idaresindeki bir donanmayı İspanya'ya yolladı. Donanma Müslümanları Kuzey Afrika'ya, Yahudileri Selanik ve İstanbul'a taşıdı. (1505)

I.SELİM DÖNEMİ (YAVUZ) (1512-1520)

Amacı:1- Bütün Türk ve Müslümanları Osmanlı bayrağı altında toplamak. 2- İnan'ı ele geçirip Türkistan'a ulaşmak.

*Unvanı: Hadimül-haremeyn (Mekke ve Medine'nin koruyucusu)

KARİŞTİRAN SAVAŞI

Tarih: 1512

Taraflar: II. Bayezid X Yavuz Sultan Selim

Sebeup: Şehzade Selim babasını tahttan indirerek padişah olmak istiyordu.

Sonuç: Yavuz Sultan Selim savaşı kaybetti. Ancak II.Bayezid, Selim'i destekleyen Yeniçerilerin ayaklanması üzerine 1512'de tahtı Sultan Selim'e bırakmak zorunda kaldı. (Yavuz kardeşleri Ahmet ve Korkut'u öldürttüğü için ikinci bir Cem Olayı yaşanmadı.)

ÇALDIRAN SAVAŞI

Tarih: 1514

Taraflar: Yavuz SS X Şah İsmail (Safeviler)

Sebeup:Şah İsmail'in Şii mezhebinin Osmanlı topraklarında yaymak istemesi

Sonuç:1-Doğu Anadolu Osmanlı idaresi altına girdi. 2-Dulkadiroğlu beyliğine son verildi ve toprakları Osmanlı hakimiyetine girdi. 3-Tebriz-Halep, Tebriz-Bursa ipek yolu Osmanlı kontrolüne geçti. 3- Şah İsmail hazinesini bırakarak kaçtığı için Osmanlılar büyük ganimet elde ettiler. 4-Şiiliğin Anadolu'da yayılması geçici olarak önlenmiştir.

Önemi: 1- Savaş Osmanlı ateşli silahlarının üstünlüğünü göstermiştir. 2- Yeniçeriler ilk defa padişahın otağını kurşunlamışlardır. Amaçları padişahı savaştan

vazgeçirmektir. Yeniçeriler kendilerini Şii Bektaşî olarak adlandırıyor ve Şiiler üzerine sefer yapmak istemiyorlardı.

TURNADAĞ SAVAŞI

Tarih: 1515

Taraflar: Yavuz Sultan Selim X Dulkadiroğulları

Sebeup: Yavuz Sultan Selim Çaldıran seferine giderken Dulkadiroğulları kuvvetlerinin yanında yer almasını istemiş, Dulkadiroğulları bu teklifi kabul etmemişlerdi.

Sonuç: 1-Dulkadiroğulları toprakları Osmanlılara katıldı. 2- Osmanlılar Memlukler ile komşu oldular.

Önemi: *Anadolu Türk birliği kesin olarak sağlanmıştır.*

MISIR SEFERİ

1-MERCİDABIK SAVAŞI

Tarih:1516

Taraflar:Osmanlılar X Memlukler

Sebeup: 1-Islam dünyasının liderliği için Yavuz Sultan Selim halifeliği Memlukler'den almalıydı. 2- Kansu Gavri'nin adaletsiz yönetimi yüzünden Memluk halkı Osmanlılardan yardım istemişti. 3- Hint Okyanusu'ndaki Portekiz korsanları İslam'ın kutsal şehirlerine saldırıyor ve Memlukler buna karşı bir tedbir almıyorlardı. 4-Mısır alınırsa Baharat yolu Osmanlıların eline geçecek ve Avrupa ülkeleri ekonomik yönden Osmanlılara bağlanacaktı.

Sonuç: 1-Suriye, Filistin ve Lübnan Osmanlıların eline geçti. 2-Mısır yolu Osmanlılara açıldı. 3- Ramazanoğulları Osmanlılara katıldı. 4- Kansu Gavri öldürüldü.

2-RİDANİYE SAVAŞI:

Tarih:1517

Taraflar: Osmanlı X Memlukler

Sebeup: Yavuz Sultan Selim'in Memluklere son darbeyi vurmak istemesi

Sonuç: Kahire fethedildi ve Memluk Devleti sona erdi.

MISIR SEFERİ'NİN SONUÇLARI:

1-Mısır, Suriye, Filistin,Lübnan ve Hicaz bölgesi Osmanlı topraklarına katıldı. 2- Kutsal emanetler, Mekke ve Medine'nin anahtarları Osmanlılara teslim edildi. Halifelik Osmanlılara geçti. (Osmanlı padişahları 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması'na kadar bu unvanı kullanmadılar.) 3- Baharat ticaret yolu Osmanlılara geçti. (Ancak coğrafi keşiflerin yapılmasından dolayı Osmanlılar Baharat yolundan istedikleri gibi faydalanamamışlardır.) 4-Mısır seferi sonunda Osmanlı hazinesi tamamiyle doldu. 5- Venedikliler Kıbrıs için Memluklere verecekleri vergiyi bundan sonra Osmanlılara ödemeye başladılar. 6- Mısır'ın fethi ile Kuzey Afrika seferleri için önemli bir üs elde edildi. 7-Yavuz, savaştan sonra halife ve akrabalarını idari tedbir olarak, alim ve şeyhleri medreselerde yararlanmak üzere İstanbul'a getirdi.

Önemi: 1-Halifelik Osmanlılara geçti. 2- Mısır seferi ile Osmanlı ateşli silahları ile hiçbir devletin boy ölçüşemeyeceği anlaşıldı.

*Yavuz Sultan Selim şir-i pençe (aslan pençesi) adı verilen bir çiban sebebiyle ölmüştür.

I.SÜLEYMAN DÖNEMİ (KANUNİ) (1520-1566)

Amacı:1-Avrupa krallarını dize getirmek. 2-Akdeniz'de Osmanlı hakimiyetini sağlamak

*Unvanı, Kanuni, muhteşem ve büyüktür.

*Osmanlı tahtında en uzun kalan padişahtır.

*16.yy. ortalarında Roma Germen İmparatoru Şarlken, Akdeniz ve Orta Avrupa'da Osmanlıları tehdit ettiği için Kanuni, Batıya yönelmiştir.

*I.Süleyman'ın ilk kanunu, YSS zamanında İran üzerinden yapılan ipek ticareti yasağını kaldırmasıdır.

İÇ İSYANLAR

Canberdi Gazali İsyanı: Memluk kumandanlarından Canberdi Gazali Memluk Devleti'ni yeniden kurmak için Şam'da isyan etti ise de isyan bastırıldı.

Ahmet Paşa İsyanı: Sadrazam olması gerekirken Mısır valiliğine atanmış ve burada isyan etmiştir. İsyan bastırıldı.

Kalenderoğlu İsyanı: Maraş civarında çıkan dini karakterli bir Şii isyanıdır. Bu isyana tımarlarının ellerinden alınmasını bahane eden Dulkadiroğlu sipahileri de katılmıştır. İsyan bastırılmış, Kalenderoğlu İran'a kaçmıştır.

Baba Zünun İsyanı: Vergilerinin ağırlığını bahane eden Baba Zünun Yozgat (Bozok)'ta isyan ettiyse de isyan bastırılmıştır.

BELGRAT'IN FETHİ

Tarih: 1521

Sebeup: Avrupa üzerinde baskı kurabilmek ve siyasi-askeri gelişmelere anında müdahale edebilmek için Macaristan'ın önemli bir kalesi olan Belgrat'ın fethi gerekiyordu.

Sonuç: II. Murat, Belgrat'ı kuşattı ancak alamadı. Fatih, Sırbistan seferinde Belgrat hariç bütün Sırbistan'ı fethetti (1459). Kanuni, II. Murat, Fatih ve II.Bayezid'in kuşatıp alamadığı Belgrat'ı, 1521'de Tuna'dan ve karadan kuşatarak fethetti.

Önemi: 1-Belgrat Orta Avrupa'ya yapılacak seferler için önemli bir üs olmuştur.

2-Macaristan yolu Türklere açıldı. 3-Belgrat'ın fethiyle Osmanlılar Balkanlarda kesin olarak hakimiyet kurmuş oldu.

MOHAÇ MEYDAN MUHAREBESİ

Tarih: 29 Ağustos 1526

Taraflar: Osmanlılar X Macarlar

Sebeup: Pavia Savaşı'nda Alman İmparatoru Şarlken'e esir düşen Fransız kralı Fransuva'yı kurtarmak. 2- Kanuni Fransuva'yı kurtararak Avrupa'daki Haçlı birliğine Fransa'nın katılmasını engellemek istemiştir.

Sonuç: 1-Macaristan'ın tamamı ele geçirildi ve Avusturya ile Osmanlı Devleti arasında tampon bir Macar krallığı kuruldu. 2-Madrit Antlaşması ile I.Fransuva serbest bırakıldı. 3- Mohaç Meydan Muharebesi'nde Macar ordusunun tamamı imha edildiği için Macaristan'da Türklerin karşısına çıkabilecek bir güç kalmadı.4- Macar Kralı II. Lui savaş meydanında öldü.

Önemi: Macaristan Osmanlı Devleti'ne bağlı bir krallık haline geldi.

I.VİYANA KUŞATMASI

Tarih:1529

Taraflar: Osmanlılar X Macarlar

Sebeup: Yanoş Zapolya'nın Macar kralı olmasını Avusturya arşidükü Ferdinand'ın istemiyordu ve Ferdinand, Budapeşte'yi (Budin) ele geçirdi.

Sonuç: Budapeşte geri alındı ama Ferdinand ordusu ile ortada yoktu. Bu sebeple Osmanlı ordusu Viyana'yı kuşattı. Ancak ordu, kuşatma için hazırlıksız gelmişti ve kış mevsimi yaklaşmıştı. Bu sebeplerden dolayı I.Viyana kuşatması başarısız olmuştur.

ALMAN SEFERİ

Tarih: 1533

Taraflar: Osmanlılar X Avusturya

Sebeup: Avusturya kralı Ferdinand, Macar kralı olmak için tekrar Budapeşte'yi kuşattı.

Sonuç: 1-Avusturya ve Almanya içlerine kadar giren Osmanlı ordusunun karşısına Ferdinand veya Şarlken çıkmadığı için ordu geri döndü. 2- İstanbul barışı ile savaş durumu sona erdirildi.

İSTANBUL BARIŞI

Tarih:1533

Taraflar: Osmanlılar-Avusturya

Önemi: 1-Avusturya kralı protokol bakımından Osmanlı sadrazamına denk olacaktır. 2- Ferdinand, Yanoş'un Macar kralı olmasını kabul etti. 3-Ferdinand, Osmanlılara yılda 30 bin duka altın vermeyi kabul etti.

*İstanbul Barışı ile Macaristan 2'ye ayrıldı. 1. kısım Osmanlı Devleti'nin korumasında Yanoş'a, 2. kısmı vergi vermek şartı ile Ferdinand'a bırakılmıştır.

(Ferdinand, Macar krallığı için yaptığı savaşlar hep başarısızlıkla sonuçlanınca Alman imparatorunun tavsiyesi ile Osmanlılar ile anlaştı. Osmanlılar:1-Osmanlı-Safevi ilişkileri bozulmuştu. Kanuni İran seferine çıkmak istiyordu. 2- Macaristan seferleri Osmanlılara pahalıya mal olduğu için Avusturya ile anlaşılar.)

MACARİSTAN SEFERİ:

Tarih: 1541

Taraflar: Osmanlılar X Avusturya

Sebeup: Avusturya kralı Ferdinand, Macar kralının ölümü üzerine yeniden Macaristan'a saldırdı.

Sonuç:Macaristan üçe ayrıldı. Bir kısmı Ferdinand'a, 2. kısmı Budin Beylerbeyliği adı ile Osmanlılara, 3. kısmı da Erdel krallığı adı ile Yanoş'un oğlu Sigismund'a bırakıldı.

MACARİSTAN SEFERİ

Tarih: 1543

Taraflar: Osmanlılar X Avusturya

Sebeup: Ferdinand, Osmanlılara bırakılan Macaristan topraklarını istedi, isteği kabul edilmeyince Budin'i kuşattı.

Sonuç: Osmanlılar Estergon ve İstolni-Belgrat kalelerini fethetti. Antlaşma ile savaş sona erdi.

ERDEL SEFERİ:

Tarih: 1551

Taraflar: Osmanlı X Avusturya

Sebeup: Ferdinand, Erdel'in iç işlerine karışıyordu.

Sonuç:Osmanlılar Erdel ve Macaristan'da bir çok kaleyi aldılar. Ferdinand 1562'de barış isteyince yeniden antlaşma yapıldı.

ZİGETVAR SEFERİ(Kanuni'nin son seferi)

Tarih:1566

Taraflar:Osmanlı X Avusturya

Sebeup: Ferdinand'ın ölümü ile yerine geçen oğlu Maksimilyan 1562 antlaşmasını tanımadı ve vergisini göndermemeye başladı.

Sonuç: Zigetvar Kalesi fethedildi.

Önemi: Zigetvar seferi Kanuni'nin 13. ve son seferidir.

KAPİTÜLASYONLAR (İMTİYAZAT-I MAHSUSA)

(OSMANLI-FRANSIZ TİCARET ANTLAŞMASI)

(AHİDNAME) (UHUD-I ATİKA)

OSMANLI-FRANSIZ İLİŞKİLERİ

*Kanuni, I.Fransuva'yı Mohaç Meydan Muharebesi ile Şarlıken'den kurtarmıştı. Kanuni böylece hem Hıristiyan birliğini parçalamış, hem de Avrupa'da kendisine bir müttefik bulmuştu.

*Osmanlı-Fransız ittifakı ve Kanuni'nin Macaristan, Alman seferleri, I.Viyana kuşatması Avrupa'da Türkler aleyhine dini bir heyecanın ortaya çıkmasına sebep olmuştu. Bu gelişmeler karşısında Fransa, Osmanlılara karşı iki yüzlü bir siyaset izlemeye başladı.

FRANSA KAPİTÜLASYONLARI NİÇİN KABUL ETTİ

1-Avrupa'da kendisine karşı oluşturulan cephede sırtını Asya'da Osmanlılar gibi güçlü bir devlete dayamak istiyordu. 2-Fransa Şarlıken'e karşı Kanuni'ye güvenmek istiyordu.

OSMANLILAR KAPİTÜLASYONLARI NİÇİN VERDİLER

1-Kanuni, Şarlıken'in Avrupa'da kendisine karşı kuracağı bir Haçlı ordusunda Fransa'nın bulunmasını engellemeye çalışıyordu. 2-Kanuni Fransızları Akdeniz limanlarına çekerek Akdeniz ticaretini canlandırmak istiyordu. 3-Kanuni, Katolik mezhebini savunan Şarlıken'e karşı, Şarlıken ve Papa'nın ortadan kaldırılmak istediği ve Fransa'da gelişen Protestan mezhebini güçlendirmek istedi. Böylece Hıristiyan birliği bozulmuş olacaktı.

Kapitülasyonlar Kanuni ile Fransuva'nın yaşadığı süreçte geçerliydi. Ancak II.Mahmut döneminde kapitülasyonlar sürekli hale getirildi. Osmanlı Devleti kapitülasyonlar yüzünden Avrupalı tüccarların açık pazarı haline geldi. Her alanda Osmanlıların geri kalmasını sağlayan kapitülasyonlar 1923 Lozan Antlaşması ile kaldırılmıştır.

OSMANLI-RUSYA MÜNASEBETLERİ

16.yy. ortalarında Rusya, Osmanlıların önemsemediği bir devlettir. Bu tarihlerde Rusya, Osmanlıların bir eyaleti olan Kırım Hanlığı'na yıllık vergi veriyordu.

Çar Fedor zamanında Moskova Patrikliği'nin kurulması, Osmanlı-Rus ilişkileri açısından çok önemlidir. Çünkü İstanbul Patrikhanesi'nden ayrılan Rusya bundan sonra Ortodoksların koruyucusu rolünü üstlendi ve bunu Osmanlı Devleti'ne karşı bir devlet politikası haline getirdi.

Rusya, IV.İvan'ın Çar olmasından sonra güçlü bir devlet haline geldi. Ancak Çar İvan Osmanlı Devleti ile çatışmaya girmedi.

AVRUPA DEVLETLERİNE OSMANLILARIN ETKİSİ

*Türklerin Rumeli'ye geçişi Avrupalı devletleri değiştirdi. Bu tarihe kadar sürekli birbirleri ile savaşan Avrupalı devletler, bundan sonra birleşerek Osmanlılara karşı Haçlı orduları kurdular. Ancak Haçlı ordularının sürekli yenilmesi ve

Osmanlı Devleti'nin Avrupalı devletlere ekonomik ayrıcalıklar vermesi bu birliği zaman zaman bozdu.

1-Venedikliler Haçlı ittifakına girmek istemedi.

2-Rusya ile Almanya arasında paylaşılma tehlikesi yaşayan Lehistan, Osmanlı Devleti ile dostluk kurmak zorunda kaldı.

3-Fransa kapitülasyonlar yüzünden Haçlı ittifakına katılmadı.

4-Avusturya ve Almanya üzerine düzenlenen seferler ile bu devletlerin güçlenmesine fırsat verilmedi.

5-Macaristan Osmanlı topraklarına katıldı.

İRAN SEFERLERİ

Tarih: 1533, 1548, 1553,1577

Taraflar: Osmanlı X Safeviler

Sebeup: Safevilerin Kanuni'nin batı seferlerini fırsat bilip Anadolu'ya saldırımları

Sonuç. İran seferleri Amasya Antlaşması ve Ferhat Paşa Antlaşması ile son bulmuştur.

AMASYA ANTLAŞMASI

Tarih:1555

Taraflar: Osmanlılar X Safeviler

Maddeleri:Doğu Anadolu, Azerbaycan, Tebriz ve Bağdat Osmanlılar'da kaldı.

Önemi: Osmanlılar ile Safeviler arasındaki ilk antlaşma

DENİZLERDE GELİŞMELER

RODOS'UN FETHİ

Tarih:1522

Sebeup: Rodos'u ellerinde bulunduran St.Jean şövalyeleri Mısır, Suriye ve Anadolu arasındaki deniz taşımacılığını devamlı engelliyorlardı.

Sonuç:Rodos fethedildi ve şövalyeler Malta adasına yerleştirildi.

Önemi: 1-Mısır, Suriye deniz yolunun güvenliği sağlandı.

2-Rodos'un fethinde ilk kez havan topları kullanıldı.

PREVEZE DENİZ SAVAŞI

Tarih: 28 Eylül 1538

Taraflar: Osmanlı X Haçlılar (Barbaros Hayrettin Paşa X Andrea Doria)

Sebeup: Akdeniz'de Osmanlı hakimiyetini sağlamak

Sonuç:1-Şarlıken'in Akdeniz'deki üstünlüğü sona erdirildi. 2-Akdeniz bir Türk gölü haline geldi.

Önemi: Preveze Deniz Savaşı'nın tarihi olan 28 Eylül ülkemizde Türk Denizcilik Günü olarak kutlanmaktadır.

HİNT DENİZ SEFERLERİ

Tarih:1538-1553

Taraflar: Osmanlılar X Portekizliler

Sebeup: 1-Portekizliler Basra Körfezi'ni kapatarak Baharat yolunu değiştirmişlerdi. Bu durum Osmanlı ekonomisine büyük zarar veriyordu. 2- Portekizliler Müslüman tüccarlara zarar veriyorlardı.

Sonuç: 1-Seferler başarısız olmuştur. Bunun sebebi Osmanlıların okyanuslara dayanıklı büyük gemilerinin olmayışı ve komutanlar arasındaki anlaşmazlıklardır. 2-Osmanlılar, Kızıldeniz, Basra Körfezi, Arabistan, Habeşistan ve Doğu Sudan'a hakim olmuş, Yemen, Aden, Sudan ve Maskat, Eritre Osmanlı yönetimine girmiş ancak Portekizlileri Hint Okyanusu'ndan çıkaramamışlardır.

CERBE DENİZ SAVAŞI

Tarih: 1560

Taraflar: Osmanlılar X Haçlılar

Sebeup: Haçlıların Türkleri Kuzey Afrika'dan atmak istemeleri

Sonuç: Batı Akdeniz'de ve Kuzey Afrika'da Türk üstünlüğü kesinleşti.

Önemi: *Cerbe Deniz Savaşı, Preveze Deniz Savaşı'ndan sonra Osmanlıların Akdeniz'de kazandıkları en büyük deniz savaşıdır.*

II. SELİM DÖNEMİ (SARI SELİM) (1566-1574)

Amacı: II.Selim'in veziriazamı Sokollu Mehmet Paşa savaş yapmayıp, devleti güçlendirmek ve yenilikler yapmak istiyordu.

*II.Selim'in unvanları Sarı ve Sarhoş'tur.

*II. Selim ordunun başında savaşa gitmeyen ilk padişah'tır.

*II.Selim, şehzadelerin sancağa gitmeleri usulünü kaldırdı ve şehzadeler için sarayda hapis hayatı başladı.

YEMEN İSYANI

Tarih: 1568

Sebeup: Yemen'deki ailelere verilen bazı imtiyazların geri alınması üzerine isyan çıktı.

Sonuç: Özdemirođlu Osman Paşa isyanı bastırdı.

Önemi: Yemen, isyanların en çok görüldüğü yerdir. Çünkü merkeze çok uzaktır.

ENDONEZYA SEFERİ (AÇE SEFERİ) (SUMATRA SEFERİ)

Tarih: 1568-1569

Sebeup: Açe Sultanlığı Osmanlılardan asker ve silah yardımı istedi.

Sonuç: Açe Sultanlığı'na giden Osmanlı kuvvetleri bir daha geri dönemediler.

KIBRIS'IN FETHİ

Tarih:1571

Taraflar: Osmanlı X Haçlılar

Sebeup: Anadolu, Suriye, Mısır arasındaki deniz yolunun güvenliği ve Doğu Akdeniz'e Osmanlıların tam hakimiyeti için Kıbrıs'ın fethi şarttı.

Sonuç:1-Osmanlılar Doğu Akdeniz'e hakim oldular. 2-Güney kıyılarımızın güvenliği sağlandı.

İNEBAHTI SAVAŞI

Tarih: 1571

Taraflar: Osmanlı X Haçlılar

Sebeup: Osmanlıların Kıbrıs'ı fethetmeleri

Sonuç: Haçlı donanması, İnebahti'da demirli bulunan Osmanlı donanmasını yakarak imha etti.

Önemi: Savaş sonunda Avrupalı devletlerde Osmanlıların da yenilebileceğı fikri ortaya çıkmıştır.

SOKOLLU MEHMET PAŞA'NIN KANAL PROJELERİ

1-Süveyş kanalı (Bu kanal açılabilseydi Baharat yolu işlerlik kazanacak ve Ümit Burnu yolu önemini kaybedecekti.)2-Don Volga Kanalı (Bu kanal açılabilseydi Osmanlılar Karadeniz'den Hazar Denizi'ne geçebilecek ve Orta Asya Türkleri ile yakından ilişkiye girilebilecekti.)3-İzmit-Sapanca kanalı (Bu kanal açılabilseydi İstanbul Boğazı'nın trafiğı rahatlatılabilecekti.)

III. MURAD DÖNEMİ (1574-1595)

*III.Murad döneminde 1579'da Sokollu Mehmet Paşa'nın (1564-1579) bir suikast sonucunda öldürülmesi ile Osmanlılarda Duraklama dönemi başladı.

*III.Murad, Duraklama döneminin ilk padişahıdır.

LEHİSTAN'IN OSMANLI TOPRAKLARINA KATILMASININ ÖNEMİ:

Osmanlı Devleti'nin hakimiyeti Baltık Denizi kıyılarına kadar ulaştı.(1575)

VADİÜ'S-SEYL SAVAŞI (KASRÜ'L-KEBİR)

Tarih: 1578

Taraflar: Osmanlılar X Portekizliler

Sebeup: Kuzey Afrika'da Osmanlıların işgal edemediğı bir tek Fas kalmıştı.

Sonuç:Kuzey Afrika tamamen Osmanlı hakimiyetine girdi. Ancak Fas, sadece Osmanlı himayesine alınmış, doğrudan devlete bağlanmamıştır.

Önemi: Osmanlı sınırları Atlas Okyanusu'na ulaşmıştır.

*1580 yılında İngilizlere Osmanlı ülkesinde ticaret yapma imtiyazı (kapitülasyon) tanındı.

ÇILDIR SAVAŞI

Tarih:1578

Taraflar: Osmanlı X Safeviler

Sebeup: Osmanlılar Kırım ile doğudan karayolu bağlantısı kurmak istiyorlardı. Böylece Rusya'nın güneye inmesi önlenecekti.

Sonuç:Çıldır Ovası'nda Safeviler mağlup edildi ve Tiflis Osmanlıların eline geçti.

MEŞALELER SAVAŞI

Tarih:1583

Taraflar: Osmanlı X Safeviler

Sebeup: Kafkasların tamamıyla ele geçirilmek istenmesi

Sonuç: Safeviler ile savaşlar 1590'a kadar sürdü. 1590'da Ferhat Paşa Antlaşması ile Safevi –Osmanlı savaşları sona erdi.

FERHAT PAŞA ANTLAŞMASI

Tarih:1590

Taraflar: Osmanlılar –Safeviler

Maddeleri: Tebriz, Karabağ, Gürcistan, Dağistan ve Şirvan Osmanlılara bırakıldı.

Önemi: Bu antlaşma ile Osmanlılar **doğudaki en geniş sınırlarına** ulaşmışlardır.

OSMANLI-AVUSTURYA SEFERLERİ

Tarih: 1593

Taraflar:Osmanlılar X Avusturya

Sebeup: Bosna ve Macaristan sınırında çeteler halkı rahatsız etmekteydi. Bu çeteler Bosna valisi Telli Hasan Paşa'yı öldürünce III.Murat Avusturya'ya savaş ilan etti.

Sonuç: III.Murat öldüğü için savaşı III.Mehmet devam ettirmiştir. (Haçova Meydan Muharebesi)

III. MEHMET DÖNEMİ (Eğri fatihi) (1595-1603)

*Anadolu'da sancak beyliğı yaparak yöneticilik tecrübesi kazanan son Osmanlı padişahıdır.

HAÇOVA MEYDAN MUHAREBESİ

Tarih:1596

Taraflar: Osmanlı X Avusturya

Sebeup: III. Murad döneminde başlayan Avusturya seferlerinde Estergon ve Vişegrad kaleleri Avusturya'nın eline geçmişti.

Sonuç: 1-Haçova, Osmanlıların zaferle sonuçlanan son meydan muhaberesidir. 2- Savaş sırasında III.Mehmet kaçmak istedi ise de hizmetlilerin (aççılar, seyisler vs.) düşmana saldırmaması ile savaş kazanılmıştır. Bu sebeple savaşın diğer bir adı da aççılar- kepçe savaşıdır.

Orta-Yeniçağ'da Avrupa FEODALİTE (Derebeylik)

Feodalite, Ortaçağ Avrupasının yönetim şeklidir.

Merkezi yönetimin zayıflaması sonucu Avrupa'da soylular kendilerini korumak adına şatolar yaptırıp, şövalyeler tuttular ve kralları dinlememeye başladılar.

İstanbul surlarının büyük toprak ile yıkıldığını gören Avrupalı krallar büyük toprak döktürdüler ve derebeylerinin şatolarını yıkarak feodalite rejimine son verdiler.

COĞRAFI KEŞİFLER

Sebepleri: 1- Doğu ülkelerinin zenginliğı ve Avrupalıların bu zenginliğe ulaşma istekleri. 2- Efsane ve hurafelere inanmayan cesur gemicilerin yetişmesi. 3- Türklerin İstanbul'u fethederek Karadeniz ve Akdeniz'i bir Türk gölü haline getirmeleri. 4- Coğrafya bilgisinin artması. 5- Bilim ve teknik alanında ilerleme. 6- Pusulanın bulunuşu.

AMERİKA'NIN KEŞFİ

Kristof Kolomb devamlı batıya gidilirse Hindistan'a varılacağı görüşündeydi. 1492'de bu amaçla yola çıktı ve Bahama adalarına vardı. Burasını Hindistan sandı. Ancak 1507'de Americo Vespucci buranın yeni bir kıta olduğunu açıkladı ve yeni kıtaya Amerika adını verdi.

Bartelmi Diyaz yakalandığı bir fırtına sonucunda Fırtınalar Burnu'nu (Ümit Burnu) dolaşarak Hindistan'a vardı. Macellan 1519'da dünyanın yuvarlak olduğunu ispatlamak için Amerika'nın güneyindeki Macellan Boğazı'nı dolaşarak Filipinler'e kadar geldi. Burada ölünce seyahati Del Kano tamamladı.

Coğrafi keşiflerin sonuçları: 1- Keşiflerden en çok yararlanan Portekiz ve İspanya ele geçirdikleri yerlerde sömürge imparatorlukları kurdular. 2- İpek ve Baharat yolları değışti. Akdeniz limanları önemini kaybetti. Atlas Okyanusu kıyısındaki şehirler önem kazandı. 3- Keşfedilen yerler yağmalandı. Avrupa'da hayat seviyesi yükseldi. Avrupa'da zengin burjuva sınıfı ortaya çıktı. 4- Sömürgeler Avrupa sanayinin pazarı ve hammadde kaynağı haline geldi. 5- Avrupa'dan keşfedilen yerlere göçler oldu. 6- Keşifler sonunda şehirleşme başladı. 7-Deniz taşımacılığı sayesinde zengin bir sınıf ortaya çıktı. Bunlar kültür ve sanat hareketlerini desteklediler. Böylece Rönesans'ın yayılması hızlandı. 8- Avrupalılar Amerika ve Afrika yerilerine tam bir soykırım yaptılar. Böylece Amerika'da Kamçılı Medeniyet kuruldu. 9-Dünyanın yuvarlak olduğu anlaşıldı. 10- Bilinmeyen bitki ve hayvanlar keşfedildi.Mısır, tütün, patates, domates, portakal, vanilya, kakao Amerika'dan Avrupa'ya ; pamuk, şekerpancarı, kahve ve yoğurt Avrupa'dan Amerika'ya taşındı.11- Sömürgelerden getirilen altın ve gümüş gizlice Osmanlı pazarlarına sokuldu, böylece Osmanlılarda ilk enflasyon başladı.12- Osmanlı gümrük gelirleri azaldı. Azalan gelire karşı

Osmanlılar yeni vergileri artırdılar. Bu da ülkede ayaklanmalara sebep oldu.

RÖNESANS (Yeniden doğuş)

XV. ve XVI. Yüzyılda Avrupa'da düşünce, sanat ve bilimde görülen değişme ve ilerlemelere Rönesans adı verilir.

Rönesans, insanın Ortaçağ bilgisizliğinden kurtularak hür, tenkitçi bir kişilik kazanmasını sağlamıştır.

Rönesans önce İtalya'da başladı. Çünkü İtalya:

1-Roma İmparatorluğu'nun mirası üzerine kurulmuştu.

2-Akdeniz kültürüne sahipti.

3-İstanbul'un fethinden sonra bilginler İtalya'ya kaçmışlardı.

RÖNESANS'I HAZIRLAYAN SEBEPLER

1-Eski Roma ve Yunan medeniyetinden kalma eserlerin okunması, incelenmesi

2-Matbaanın bulunması ile eski eserlerin basılması, yeni düşüncelerin hızla yayılması

3-Coğrafi keşifler sonrasında Avrupa halkının zenginleşmesi ve sanat-edebiyattan zevk alan insanların doğması

4-XV. ve XVI. Yüzyılın dahiler yüzyılı olması

5-İtalya'da düşünür ve sanatçıları koruyan Medici adı verilen kişilerin bulunması

(**Hümanizm**:Eski Yunan ve Roma edebiyatını inceleyen kişilere Hümanist, bu eserlerin incelenmesine Hümanizm adı verilir.)

RÖNESANS'IN SONUÇLARI

1-Skolastik düşünce (Kilisenin değişmez kuralları) yıkıldı, yerine gözleme ve deneye dayalı düşünce yerleşti.

2-Eserler yerli dillerde yazıldığından milli diller gelişti ve milli edebiyatı doğuracak şartlar olgunlaştı.

3-İncil yeniden incelendi. Sonuçta Reform hareketleri başladı.

4-Avrupalılar her alanda ilerleme sağladılar. Teknik gelişmeler hızlandı.

5-Bilimde elde edilen gelişmeler endüstrinin doğmasına sebep oldu.

6-Yeni ve orijinal eserler meydana getirildi.

7-Rönesans mimarisi adı verilen yeni bir tarz gelişti.

REFORM

Reform, Hıristiyanlığı asli şekline çevirmek için XVI. Yüzyılda Katolik mezhebinde yapılan düzeltme ve değişikliklerdir. Reform sonunda Protestanlık mezhebi ortaya çıkmış ve laik eğitim sistemine geçilmiştir.

REFORM'UN SEBEPLERİ

1-Katolik kilisesinin bozulması (Papazlar İncil'de olmayan kavramları halka uyguluyorlardı. Aforoz, engizisyon, endüljans gibi)

2-Matbaanın etkisi (İncil çok sayıda basıldı. Okuma yazma bilenlerin sayısı arttı. İncil, Latince'den Almanca, Fransızca ve İngilizce'ye çevrildi. Bunları okuyanlar uygulamalar ile İncil'in birbirine uymadığını gördüler.)

3-Rönesans'ın etkisi (Rönesans hareketleri sonucu dini hayatta serbest düşünce ortaya çıktı. Özgür düşünce ile kilisenin İncil ile bağdaşmayan uygulamaları acımasızca eleştirildi.

REFORM'UN YAYILMASI

Almanya'da Martin Luther Papa'ya karşı isyan etti. Luther'e göre İncil tercüme edilebilirdi, ibadet için rahiplere gerek yoktu vs. Bu açıklamaları üzerine Luther, Papa tarafından aforoz edildi. Luther, aforoz belgesini halkın gözü önünde yaktı. Ve ölüme mahkum edildi. Ancak Alman prensleri Luther'i sakladılar ve bu süre içinde Luther İncil'i Almanca'ya çevirdi. Şarklen bu yeni mezhebin yayıldığı yerle sınırlı kalmasına ve daha fazla yayılmamasına karar verdi. Halk bu kararı protesto etti ve böylece yeni mezhebin adı Protestanlık oldu.

Şarklen 1555 Augsburg (Ogusborg) antlaşması ile Protestanlığı tanıdı.

Fransa'da Kalvin Kalvinizm'i kurdu. 1572'de Bartolomeus (Bartelmi) gecesinde 40 bin Kalvenist öldürüldü. Mezhep çatışmaları Fransa'da 1598'de Nant Fermanı ile son buldu. İngiltere kraliçesi I. Elizabeth Anglikan kilisesinin görüşlerini kabul etti. Kalvinizm mezhebi İngiltere'ye Anglikanizm olarak girdi.

Kalvinizm, İskoçya, Norveç ve Danimarka'da da yayıldı. Bu ülkelerde yaşayan Protestanlara Presbiteryen adı verilir.

REFORM'UN SONUÇLARI

1-Avrupa'da mezhep birliği bozuldu.Katolik ve Ortodoks mezheplerine Protestanlık, Kalvinizm ve Anglikanizm eklendi.2-Papalara ve din adamlarına güven ve bağlılık azaldı.3-Protestanlığı kabul eden ülkelerde kiliselerin mallarına el kondu.4-Katolik kilisesi Protestanlık mezhebi karşısında kendisini düzeltme gereği duydu. Hıristiyanlık dünyasının en büyük cemiyeti olan Cizvit Tarikatı kuruldu. Bu tarikat deniz aşırı ülkelerde Hıristiyanlığı yaymaya çalıştı.5-Laik eğitim sistemine geçildi.

6-Kilisenin devlet üzerindeki baskısı kalktı. Din ve devlet işleri birbirinden ayrıldı.

AVRUPA'DAKİ GELİŞMELERİN OSMANLI DEVLETİ'NE ETKİLERİ

COĞRAFI KEŞİFLERİN ETKİSİ

Coğrafi Keşifler sonucu İpek ve Baharat yolları önemini kaybetti.

İspanyolların Amerika'yı keşfinden sonra çok miktarda altın ve gümüş Avrupa'ya taşındı. Bunların kaçak yollarla Osmanlı ülkesine girmesi Osmanlı parasının değer kaybetmesine (enflasyon) sebep oldu. Devlet gelirleri azaldı. Devletin azalan gelirlerini yükseltmek için vergileri artırması ülkede toplumsal huzursuzluklara sebep oldu.

AVRUPA'DAKİ GELİŞMELER KARŞISINDA OSMANLI DEVLETİ'NİN TUTUMU

Osmanlı düşünürleri Coğrafi keşiflerin sonuçlarını görmüşler ve bu konuda dönemin yöneticilerini uyarılmışlardır.

Avrupa'daki gelişmelerin uzağında kalınması sonucu Osmanlı Devleti XVII. Yüzyıldan itibaren Avrupa karşısında geri kalmaya başladı.

Osmanlılar XV. Ve XVI. Yüzyıldaki Avrupa'daki gelişmelerden etkilenediler. Bu gelişmeleri Hıristiyanlıkla aynileştiriyorlardı (Gavur icadı). Gelişmeler Hıristiyanlık inancı ile eşdeğer görüldüğünden itibar görmemişler.

Aynı yüzyılda Osmanlılarda Mimar Sinan, Fuzuli, Baki gibi sanatçılar da yetişmiştir.

Osmanlılar XV. Ve XVI. Yüzyıllardaki gelişmelerden yararlanamadılar ve Duraklama dönemine girdiler.

DURAKLAMANIN SEBEPLERİ

1-XVII.yüzyılda göreve gelen bazı padişahların yeteneksiz ve güçsüz kişiler oluşu. 2- Devlet adamlarının da yeteneksiz ve güçsüz kişiler oluşu ve devlet adamlarının göreve iltimas ile getirilmesi. 3- Toprak yönetiminin bozulması. 4-İlmiye teşkilatının bozulması. 5-Medreselerin bozulması. 6- Askeri teşkilatın bozulması. 7- Uzun süren savaşlar sonucu güvenliğin bozulması 8- Maliyenin bozulması 9-Üretimin azalması .10-Tımar sisteminin bozulmasına paralel olarak tarım ve hayvancılığın gerilemesi. 11-Paranın değerinin azalması.12-Avrupa'daki bilim ve teknik gelişmelerine kayıtsız kalınması. 13-Yeterince genişlemişken, daha fazla fetih hareketlerine girişilmesi. 14- Avrupalıların Osmanlılara karşı Haçlı birlikleri oluşturması.15- Osmanlı Devleti'nin sömürge kurmaması.16-Sokollu Mehmet Paşa'nın ölümü

Duraklama dönemi: Sokollu Mehmet Paşa'nın 1579'da ölümünden 1683 II.Viyana Kuşatması'na kadar geçen döneme Osmanlı tarihinde Duraklama dönemi adı verilir.

İAHMET DÖNEMİ(1603-1617)

*I.Ahmet padişahlığın Osmanlı soyunun ekber ve erşed(büyük ve akı başında olan) olanına geçmesine karar verdi. Böylece padişahların kardeşleri de tahta çıkabildiler.

*I.Ahmet Sedefkar Mehmet Ağa'ya Sultanahmet Cami'ni yaptırtmıştır.

NASUH PAŞA ANTLAŞMASI

Tarih: 1612

Taraflar: Osmanlı-İran

Maddeleri: 1-Ferhat Paşa Antlaşması ile alınan yerler İran'a bırakıldı(Tebriz, Karabağ, Gence, Gürcistan ve Luristan). 2-İranlılar her yıl 200 yük ipek verecekler (1 yük: 100 bin akçe)

ZİTATOROK ANTLAŞMASI

Tarih: 1606

Taraflar:Osmanlı-Avusturya

Maddeleri: 1-Eğri, Kanije, Estergon Osmanlılarda kalacak. 2- Avusturya her yıl ödediği 30 bin düka vergiyi vermeyecek. 3- Osmanlı Devleti tarafından Avusturya kralına Roma imparatoru denecek. Böylece Avusturya kralı bakımından Osmanlı padişahına eşit sayılacaktır.

Önemi:1- Osmanlı padişahı ile Avusturya kralı protokol bakımından eşitlendi. 2- Zitvatorok Antlaşması Osmanlı Devleti'nin çöküşünün ilk aşamasıdır. 3-Avusturya'nın Macaristan için ödediği vergiyi kaldırması, bu yerlerin şeklen terk edildiğini göstermektedir.

BUSSA BARIŞI

Tarih: 1617

Taraflar: Osmanlı-Lehistan

Maddeleri:1-Kırım Tatarları ve Lehistan Kazakları saldınlarda bulunmayacaklar. 2-Lehistan eskiden olduğu gibi Osmanlılara vergi verecek.

***I. Ahmet ve II. Osman'dan sonra I.Mustafa tahta çıktı. Şeyhülislam Esat Efendi," Şuuru yerinde olmayanın hilafeti caiz olmaz" diye fetva verince tahttan indirildi.

II. OSMAN DÖNEMİ (GENÇ OSMAN/1618-1622)

*II.Osman, Osmanlı tarihinde ayaklanma sonucu öldürülen ilk padişaktır.

*Yenilik hareketlerine girişen ilk Osmanlı padişahı

SERAV ANTLAŞMASI

Tarih:1618

Taraflar: Osmanlı- Safeviler

Maddeleri: 1- Amasya Antlaşması ile belirlenen sınır geçerli olacak. 2-Kars ve Ahıska kaleleri Osmanlılarda kalacak. 3-İran her yıl Osmanlılara 100 yük ipek verecek.

HOTİN SEFERİ

Tarih:1621

Taraflar: Osmanlı-Lehistan

Sebeup: Lehistan'ın Boğdan'ın iç işlerine karışması

Sonuç: Hotin antlaşması imzalanarak savaş sona erdi. Bu antlaşmayla Boğdan yine Osmanlı egemenliğine girdi.

Önemi: II.Osman Hotin kalesi önünde savaşmayan Yeniçeri Ocağı'nı kaldıracağını açıkladı. Bu kararı onun öldürülmesi ile sonuçlanmıştır.

IV. MURAD DÖNEMİ(1623-1640)

* IV. Murad döneminde 1633'te İstanbul'da büyük bir yangın çıktı. İstanbul'un % 20'si yandı. Bu sebeple IV. Murat yangınlara sebep olduğu gerekçesi ile tütün ve içki içilmesini yasakladı. Tebdil-i kıyafet ederek (kıyafet değiştirerek) İstanbul'u gezer ve yasağa uymayanları cezalandırırdı.

REVAN SEFERİ

Tarih:1635 Taraflar: Osmanlı-İran

Sebeup: Musul ve Kerkük'ün İran'ın eline geçmesi.

Sonuç:Revan fethedildi.

BAĞDAT SEFERİ

Tarih:1638 Taraflar: Osmanlı-İran

Sebeup: İran'ın Revan'ı alması

Sonuç: Bağdat yeniden Osmanlılara katıldı ve IV. Murad Bağdat fatihi oldu.

KASR-I ŞİRİN ANTLAŞMASI

Tarih: 1639

Taraflar: Osmanlı-İran

Maddeleri:1-Azerbaycan ve Revan İran'a bırakılacak. 2- Bağdat ve Musul Osmanlılarda kalacak.

Önemi: 1-Bu antlaşma Türk İran sınırının çizilmesinde etkili olmuştur. 2-Antlaşma İran ile Osmanlılar arasında 150 yıl süren savaşları sona erdirmiştir.

I.İBRAHİM DÖNEMİ (1640-1648)

*I.İbrahim Osmanlı tarihinde öldürülen ikinci padişaktır.

IV. MEHMED DÖNEMİ (AVCI/1648-1687)

*IV.Mehmed döneminin ünlü sadrazamları: Köprülü Mehmet Paşa, Köprülü Fazıl Ahmet Paşa, Tarhunca Ahmet Paşa ve Merzifonlu Kara Mustafa Paşa

UYVAR SEFERİ

Tarih:1663

Taraflar: Osmanlı X Avusturya

Sebeup: Avusturya Erdel halkını Osmanlılara karşı isyana teşvik ediyordu.

Sonuç: Vasvar Antlaşması ile savaşa son verildi.

VASVAR ANTLAŞMASI

Tarih:1664

Taraflar: Osmanlı-Avusturya

Önemi: Erdel Osmanlı Devleti'ne bağlı kalmaya devam etti.

BUCAŞ ANTLAŞMASI

Tarih:1672

Taraflar: Osmanlı-Lehistan

Önemi: Osmanlıların *batıda toprak kazandıkları son antlaşma*dır.

II.VİYANA KUŞATMASI (1683)

Sebebi: Sadrazam Merzifonlu Kara Mustafa Paşa, Viyana'yı alırsa Kanuni dönemindeki güçlü duruma dönüleceğine inanıyordu.

Sonuç: Viyana alınamadı.

Viyana'yı alamamamızın sebepleri: 1-Viyana'nın savunmaya müsait oluşu.2- Askerin yiyecek sıkıntısı çekmesi. 3- Askere Viyana'yı yağmalama izni verilmemesi.

4- Kırım Hanı Murat Giray'ın Merzifonlu Kara Mustafa ile arası açık olduğundan Haçlı ordusunun Tuna nehrini geçmesine izin vermesi.

Önemi:1- Viyana bozgunundan sonra Osmanlılar savunmaya çekildiler. Bu savunma 1922 Sakarya Meydan Muharebesi'ne kadar sürdü. 2- Viyana bozgunundan sonra Avrupalı devletler (Avusturya, Venedik, Malta, Lehistan ve Rusya) Kutsal İttifak'ı kurdular ve Osmanlılara hep beraber saldırmaya başladılar.

II. SÜLEYMAN DÖNEMİ(1687-1691)

*IV..Mehmet'in tahttan indirilmesi sonucu Osmanlı tahtına çıktı. 4 yıllık saltanatı boyunca Lehistan, Venedik ve Avusturya savaşları devam etti.

II.AHMET DÖNEMİ(1691-1695)

SALANKAMEN BOZGUNU

Tarih: 1691

Taraflar: Osmanlı X Avusturya

Önemi: 1-Sadrazam Köprülü Fazıl Mustafa Paşa şehit düşünce Osmanlı ordusu bozguna uğradı. 2-Avusturya Temeşvar hariç Osmanlıların Macaristan topraklarını ele geçirdi.

II.MUSTAFA DÖNEMİ(1695-1703)

*Dedesı Kanuni'yi örnek almak istedi. Bu sebeple 3 kez Avusturya seferine çıktı. Seferlerde yenilince bir daha başka sefere çıkmadı.

KOYUN ADASI SAVAŞI

Tarih:1695

Taraflar:Venedik X Osmanlılar

Sebeup: Haçlıların Sakız Adası'nı kurtarmak istemesi

Sonuç: Venedik donanması yenilgiye uğradı. Sakız Adası Osmanlıların eline geçti.

ZENTA BOZGUNU

Tarih:1696 Taraflar: Osmanlı-Avusturya

Önemi: Zenta Bozgununda Osmanlı ordusu Avusturya ordusu tarafından imha edilmiştir. Osmanlılar Zenta bozgunu sonucu Karlofça ve İstanbul Antlaşmalarını imzalamışlardır.

KARLOFÇA ANTLAŞMASI

Tarih:1699 Taraflar: Osmanlı- Avusturya, Venedik, Lehistan

Maddeleri: 1-Temeşvar v Banat dışında bütün Macaristan Avusturya'ya. 2-Ukrayna ve Podolya Lehistan'a.3- Mora ve Dalmaçya kıyıları Venedik'e bırakıldı. 4-Antlaşma 25 yıl sürecek ve Avusturya'nın garantisi altında bulunacak.

Önemi: Osmanlı Devleti'nin toprak kaybettiği ilk antlaşma. (Macaristan'ın kaybedilmiş olması antlaşmanın en ağır maddesidir.)

İSTANBUL ANTLAŞMASI

Tarih:1700

Taraflar: Osmanlı-Rusya

Önemi: Ruslar Azak Kalesi'ni alarak Karadeniz'e açıldılar.

EDİRNE VAKASI:

Tarih: 1703

Sebeup: Şeyhülislam Feyzullah Efendi'nin akrabalarını yüksek devlet görevlerine getirmesi

Sonuç:İstanbul'da büyük bir isyan çıktı. II.Mustafa tahttan indirilerek yerine III.Ahmet tahta çıkarıldı.

İÇ İSYANLAR

1-İstanbul isyanları

2-Celali isyanları

3-Eyalet isyanları

İSTANBUL İSYANLARI

Sebepleri:

1-Yeniçeri ağalarının ve saray kadınlarının yönetimi olumsuz etkilemeleri

2-Yeniçeri ocağına askerlikle ilgili olmayan kişilerin alınması

3-Yeniçerilerin cülus bahşişi (tahta geçme ikramiyesi) almak için sık sık padişah değiştirmek istemesi

4-Ulufelerin (üç ayda bir alınan maaş) zamanında verilmemesi

5-Ulufelerin değeri düşük (ayarı düşük) akçe ile ödenmesi

6-Devlet adamlarının Yeniçerileri kışkırtması

*İstanbul isyanları II. Osman, IV.Murat ve IV.Mehmet dönemlerinde yaşandı. İsyandar sonucunda II.Osman Yeniçeriler tarafından öldürüldü. IV. Murat döneminde 17, IV.Mehmet döneminde Vaka-yı Vakvakiye Olayı sonucunda 30 devlet adamı Yeniçeriler tarafından idam edildi.

CELALİ İSYANLARI

Sebepleri:

1-Eyaletlerdeki yöneticilerin adaletsiz davranması

2-Haksız dirlik dağıtılması

3-Vergilerin artırılması

4-Askerden kaçanların Anadolu'da eşkıyalık yapması

Sonuç: Celali isyanları şiddetle bastırılmıştır.

*Celali isyanlarına bu isim verilmesinin sebebi isyanları Yozgat'ta Celal adlı birinin çıkarmasıdır.

EYALET İSYANLARI

Sebepleri: Merkezi otoritenin zayıflaması

Sonuç: İsyandar sonucunda bazı eyaletler Osmanlılardan ayrılarak yarı bağımsız hale geldiler.

XVII. ISLAHATLARININ AMACI VE ÖZELLİKLERİ

Amaçları:

1-Devlete eski gücünü kazandırmak

2-Yönetimi, orduyu ve maliyeyi düzeltmek

Sonuçları:

1-Yapılan ıslahatlar toplumun tümünü kapsamadığı için başarılı olmadı.

2-Olayların sebeplerine inilmek yerine olaylar şiddetle ortadan kaldırılmak istendiği için ıslahatlar başarılı olmadı.

3-İslahatçılar öldüğünde ıslahatlar durduğu için reformlar kalıcı olmadı.

4-Duraklama devri ıslahatları devletin ilerlemesini sağlayamadı ama gerilemesini bir süre geciktirdi.

ISLAHATÇILAR

KUYUCU MURAD PAŞA

*Celali isyanlarını şiddetle bastırılmıştır.

II.OSMAN

1-Başkenti İstanbul'dan Anadolu'ya taşımak istiyordu.

2-Bozulan Yeniçeri Ocağı'nı ortadan kaldırarak yeni bir ordu kurmak istedi.

3-Kıyafette değişiklik yapmak istedi.

4-Şeyhülislam'ın fetva dışındaki tüm yetkilerini kaldırmak istedi.

5-Saraydaki görevlileri ve Yeniçerileri Türkleştirmek istiyordu.

6-Saraydan evlilik yerine saray dışından evlendi.

IV. MURAT

1-Çeşitli devlet adamlarından gerilemenin sebeplerini rapor halinde hazırlamalarını istedi. Koçi Bey hazırladığı raporla gerilemenin sebeplerini ve çözüm yollarını izah etti.

2-Şiddete dayanan bir disiplin elde etti. Tütün ve içki yasağı getirdi.

TARHUNCU AHMET PAŞA

1-İlk bütçeyi yaptı.

2-Kişilerin ellerindeki devlet mallarına el koydu.

3-İltizam sistemine (peşin vergi) işlerlik getirdi.

KÖPRÜLÜ MEHMET PAŞA

1-Yönetimde ihmali görülen devlet adamlarını cezalandırdı.

2-Osmanlı Devleti'ni yükselme dönemindeki gücüne ulaştırdı.

KÖPRÜLÜ FAZIL AHMET PAŞA

1-Orduyu düzenledi. 2-Topçu sınıfını güçlendirdi. 3-Bütçe açığını gidermeye çalıştı.

KÖPRÜLÜ FAZIL MUSTAFA PAŞA

1-Halka ağır gelen vergileri kaldırdı.

2-Devlet işlerine çabukluk kazandırdı.

3-Baruthaneyi kurdu.

4-Halkın devlete olan bağlılığını artırdı.

AMCAZADE HÜSEYİN PAŞA

1-Vergileri halkın ödeme gücüne göre düzenledi.

2-Yerli mallarının kullanımına önem verdi.

3-Paranın değerini yükseltmeye çalıştı.

III. AHMET DÖNEMİ(1703-1730)

*III.Ahmet'in çağdaşı Rus Çarı I.Petro: 1-Rusya'yı büyük bir devlet haline getirmek, 2-Karadeniz'e inmek, 3-Kırım'ı ele geçirmek, 4-Balkanlardaki Ortodoksları himayesine almak,

5-Lehistan üzerinde hakimiyet kurarak Baltık Denizi'ne açılmak istiyordu.

I.Petro ile başlayan bu Rus politikası Osmanlı-Rus savaşlarının ana sebebidir.

PRUT SAVAŞI

Tarihi: 1710

Taraflar: Osmanlı X Rus

Sebebi: 1-Lehistan'ın Rus hakimiyetine girmesi, 2-Rusya'nın Balkanlardaki Ortodoksları Osmanlılara karşı isyana teşvik etmesi

Sonuç: Baltaca Mehmet Paşa Prut Antlaşması'nı imzalayarak savaşa son verdi.

PRUT ANTLAŞMASI

Tarihi:1711

Taraflar: Osmanlı- Rus

Maddeleri: 1- Azak Kalesi Osmanlılara teslim edilecek (Karadeniz tekrar Türk gölü haline geldi.). 2-Ruslar İstanbul'da daimi elçi bulundurmayacaklar. 3-Ruslar Lehistan'ın iç işlerine karışmayacaklar.

Önemi: Prut Antlaşması, II. Viyana Kuşatması'ndan sonra Kutsal İttifak'a indirilen ilk darbedir. Ancak Ruslar antlaşma şartlarına uymamışlardır.

1716 OSMANLI –AVUSTURYA SAVAŞI

Sebepleri: Osmanlı Devleti Venedik'e ait Mora'yı alınca, Karlofça Antlaşması'nın garantör devleti olan Avusturya Osmanlılara Mora'dan çekilmesi için ultiatom verdi. Osmanlı Devleti de Avusturya'ya savaş ilan etti.

Sonuç: Savaş Pasarofça Antlaşması ile son buldu.

PASAROFÇA ANTLAŞMASI

Tarih: 1718

Taraflar:Osmanlı-Avusturya

Maddeleri: 1-Mora Osmanlılarda kalacak. 2-Arnautluk ve Dalmaçya kıyısındaki bazı kaleler Venedik'e bırakılacak. 3-Temeşvar, Belgrat, Banat, Kuzey Sırbistan, Eflak'ın batısı (Oltu Irmağına kadar) Avusturya'ya bırakılacak.

Önemi:1-Osmanlılar Macaristan'ı tamamen kaybetti. 2-Pasarofça Antlaşması ile Osmanlı Devleti batıda, tarihinde uzun sayılabilecek bir barış dönemi yaşamıştır.

İSTANBUL ANTLAŞMASI

Tarih:1724

Taraflar: Osmanlı-Rusya

Önemi:1-İran'ın Kafkasya'daki toprakları Rusya ile Osmanlı Devleti arasında paylaşıldı.

2-Osmanlılar ile Ruslar arasında imzalanan ilk dostluk antlaşmasıdır.

LALE DEVRİ(1718-1730/III.Ahmet/Nevşehirli Damat İbrahim Paşa)

1718 Pasarofça Antlaşması'ndan 1730 Patrona Halil isyanına kadar geçen döneme Osmanlı tarihinde Lale Devri adı verilir.Osmanlı Devleti'nde Batılılaşma hareketi Lale Devri ile başlar.Eğlence dönemi olarak bilinen bu dönem, Avrupa'ya yakınlaşma dönemi olarak da kabul edilir.Dönemin padişahı III. Ahmed ve sadrazamı Nevşehirli Damat İbrahim Paşa barış yanlısı kişilerdi. Lale Devri'nde:

1-Avrupa devletleri ile iyi ilişkiler içine girildi.

2-İlk defa Avrupa'ya elçi gönderildi.

3-Avrupalı devletlerin milli eğitim sistemleri kavranmaya çalışıldı.

4-İbrahim Müteferrika ve Sait Efendi ilk Türk matbaasını kurdular (1727).

5-Tercüme kurulu oluşturularak bir çok eser Türkçe'ye tercüme edildi.

6-İstanbul'da yangınları söndürmek için Tulumbacı Ocağı kuruldu.

7-Yalova'da kağıt fabrikası kuruldu.

8-Fransız mimarisi örnek alınarak bir çok eser inşa edildi.(III.Ahmet Çeşmesi en güzel örneğidir.)

9-Tarihi eserlerin yurt dışına çıkışı yasaklandı.

PATRONA HALİL İSYANI

Tarih: 1730

Sebepler: 1-Halktan ve esnaftan yeni vergilerin alınması. 2- Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'nın akrabalarını yüksek devlet görevlerine getirmesi.

Sonuç:1-III.Ahmet, Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'yı ve yakınlarını idam ettirdi. 2-İsyancılar III. Ahmet'i tahttan indirip yerine I.Mahmut'u padişah yaptılar. 3-I. Mahmut, Patrona ve adamlarını idam ettirdi (1731).

Önemi: Patrona Halil isyanı Lale Devri'ni sona erdirmiştir.

I.MAHMUD DÖNEMİ(1730-1754)

AHMET PAŞA ANTLAŞMASI: Tarih:1732 Taraflar: Osmanlı-İran

Önemi: Antlaşma Osmanlılarda sadrazam, İran'da Şah'ın değişmesine sebep oldu.

NADİR ŞAH ANTLAŞMALARI

1-İSTANBUL ANTLAŞMASI

Tarih:1736

Taraflar:Osmanlı-İran

Önemi: Osmanlılar Nadir Han'ı İran şahı olarak kabul etti.

2-KERDEN ANTLAŞMASI (II. KASRI-İ ŞİRİN ANTLAŞMASI)

Tarih:1746

Taraflar: Osmanlı-İran

Önemi:Kerden Antlaşması, Osmanlı-İran savaşlarına son verdi ve barış dönemini başlattı.

OSMANLI- İRAN ANTLAŞMALARI

1-Amasya Antlaşması (1555) (Kanuni)

2-Ferhat Paşa Antlaşması (1590) (III.Murad)

3-Nasuh Paşa Antlaşması (1612) (I.Ahmed)

4-Serav Antlaşması(1618) (II.Osman)

5-Kasrı Şirin Antlaşması (1639) (IV.Murad)

6-Ahmet Paşa Antlaşması (1732) (I.Mahmud)

7-Nadir Şah Antlaşmaları (1736) (I.Mahmud)

a) İstanbul Antlaşması (1736)

b) Kerden Antlaşması (1746)

İSTANBUL ANTLAŞMALARI

1-İstanbul Antlaşması-1533 (Osmanlı-Avusturya) (Kanuni)

2-İstanbul Antlaşması-1700 (Osmanlı-Rusya) (II.Mustafa)

3-İstanbul Antlaşması-1724 (Osmanlı-Rusya) (III.Ahmed)

4-İstanbul Antlaşması-1736 (Osmanlı-İran) (I.Mahmud)

5-İstanbul Antlaşması-1913(Osmanlı-Bulgaristan) (V:Mehmed)

BELGRAD ANTLAŞMALARI

Tarih: 1739

Taraflar: Osmanlı-Avusturya, Osmanlı- Rusya

Maddeleri: 1-Avusturya Pasarofça Antlaşması ile aldığı yerleri geri verdi. 2-Azak Kalesi yıkıldı, toprakları Osmanlı ile Rusya arasında sınır oldu.

Önemi: 1-Belgrad antlaşmaları Osmanlıların 18. yüzyılda (Gerileme döneminde) imzaladığı son kazançlı antlaşmalardır. 2-Belgrad antlaşmaları ile Karadeniz'in bir Türk gölü olduğu bir kez daha kabul edildi. 3- Osmanlılar ittifakların önemini kavradı ve ilk kez İsveç ile ittifaka girdi. 4-Anlaşmalarda arabuluculuk yapan Fransa kapitülasyonların daha da genişletilmesini ve süresiz hale gelmesini sağladı (1740).

III.MUSTAFA DÖNEMİ(1757-1774)

*Osmanlı tarihinde son cülus bahşişi III.Mustafa tahta çıkınca verilmiştir.

*III.Mustafa döneminin en önemli devlet adamı sadrazam Koca Ragıp Paşa'dır.

PANSLAVİZM

Rusya'nın, Balkanlardaki milletleri Slav ve Ortodoks propagandası ile Osmanlı'dan ayırıp önce bağımsız, sonra kendine bağımlı hale getirerek Akdeniz'e inme politikası.

Panslavizm Küçük Kaynarca Antlaşması ile netlik kazandı. Panslavizm, başlangıçta başarılı oldu. Balkan devletleri bağımsızlıklarını kazandı ancak Rusya'yı Akdeniz'e indirmediler.

ÇEŞME BASKINI

Tarih:1770

III.Mustafa döneminde 1768'de başlayan Osmanlı-Rus savaşında Baltık denizinden kalkan bir Rus donanması İngilizlerin yardımıyla Cebelitarık boğazından geçerek Mora kıyılarına geldi. Bunu fırsat bilen Mora Rumları ayaklandılar. Osmanlılar isyanı bastırınca Rus donanması Çeşme'de demirli bulunan Osmanlı donanmasını yaktı.

I.ABDÜLHAMİD DÖNEMİ(1774-1789)

*I.Abdülhamid, yabancı askeri uzmanların Müslüman olmaları şartı ile kıyafetleri konusundaki kısıtlamaları kaldırdı.

KÜÇÜK KAYNARCA ANTLAŞMASI

Tarih:1774

Taraflar:Osmanlı-Rusya

Önemi:

1-Kırım bağımsız oldu. Osmanlılar ilk kez Müslüman-Türk toprağını terketmek zorunda kaldılar. Ayrıca Kırım kaybedilince Karadeniz Türk gölü özelliğini kaybetti.

2-Rus ticaret gemileri Karadeniz ve Akdeniz'de serbest dolaşma hakkı kazandı. Böylece Karadeniz Türk gölü olma özelliğini kaybetti.

3-Ruslar Osmanlı yönetimindeki Ortodoksları koruma hakkını elde etti. Böylece Osmanlıların içişlerine karışmaya başladı. Ayrıca Panslavizmin uygulanması için zemin hazırlamış oldu.

4-Osmanlı devleti ilk kez bir devlete Rusya'ya savaş tazminatı verdi.

5-Rusya kapitülasyonlardan yararlandı.

6-Ruslar İstanbul'da daimi elçi bulunduracaklardı.

AYNALIKAVAK TENKİHHAMESİ

Tarih:1779

Taraflar:Osmanlı-Rusya

Önemi: Kırım'ın bağımsızlığı kesinleşti. (Rusya 1783'te Kırım'ı işgal etti.)

OSMANLI TARİHİNİN ÜÇ MEŞUM (UĞURSUZ ANTLAŞMASI)

1-Karlofça Antlaşması(1699)

2-Küçük Kaynarca Antlaşması(1774)

3-Sevr Antlaşması(1920)

III. SELİM DÖNEMİ(1789-1807)

*Osmanlı tarihinde isyan sonucu öldürülen 3. padişattır.

ZİŞTOVİ ANTLAŞMASI

Tarih:1791

Taraflar: Osmanlı-Avusturya

*Avusturya Osmanlıları yendiği halde Fransız İhtilali sebebiyle Osmanlılar ile antlaşmaya yanaştı.

YAŞ ANTLAŞMASI

Tarih:1792

Taraflar: Osmanlı-Rusya

Önemi: Osmanlı Devleti Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu kabul etti. Böylece Karadeniz Türk gölü olma özelliğini kesin olarak kaybetti.

KARADENİZ

1-Karadeniz Kırım'ın fethi ile Fatih Sultan Mehmet zamanında Türk gölü haline geldi.

2-Karadeniz'in bütün kıyılarının fethi II.Bayezid zamanında tamamlandı.

3-1700 İstanbul Antlaşması ile Azak Kalesi Ruslara verildi ve Karadeniz Türk gölü olma özelliğini kaybetti.

4-1711 Prut Antlaşması ile Karadeniz tekrar Türk gölü oldu.

5-1739 Belgrad Antlaşmaları ile Karadeniz'in Türk gölü olduğu bir kez daha kesinlik kazandı.

6-1774 Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım bağımsız olunca Karadeniz Osmanlı hakimiyetinden çıktı.

7-1779 Aynalıkavak Tenkihnemesi ile Osmanlılar Karadeniz'deki üstünlüklerinin yok olduğunu kabul etmiş oldular.

8-1792 Yaş Antlaşması ile Karadeniz Türk gölü olma özelliğini kesin olarak kaybetti.

GREK PROJESİ

Rusya ve Avusturya'nın Osmanlı Devleti'ni aralarında paylaşmak için hazırladıkları plan.

Bu plana göre:

- 1-Eflak ve Boğdan'da Dakya Devleti kurulacak.
 - 2-Sırbistan, Bosna ve Hersek Avusturya'ya bırakılacak.
 - 3-Bizans imparatorluğu yeniden kurulacak ve başına II.Katerina'nın torunu Konstantin getirilecek.
- Plan doğrultusunda Avusturya Bosna'yı, Rusya Boğdan'ı işgal etti. Ancak Fransız İhtilali'nin patlak vermesiyle Grek projesi gerçekleştirilemedi ve Avusturya Osmanlılarla Zıştovi Antlaşması'nı, Rusya Yaş Antlaşması'nı imzalamak zorunda kaldı.

OSMANLI-FRANSIZ İLİŞKİLERİ

- 1-Osmanlı Fransız ilişkileri Fransa kralı Fransuva'yı Şariken'den kurtarmak için Osmanlıların yaptığı Mohaç Meydan Muharebesi ile Kanuni döneminde başladı.
- 2-Kanuni, Fransızlara kapitülasyonlar verdi.
- 3-Belgrad antlaşmalarında arabuluculuk yapan Fransa kapitülasyonların süresiz hale gelmesini sağladı.
- 4-Osmanlılar Fransız İhtilali'nden sonra kurulan Fransız yönetimini tanıdı.
- 5-Fransa İngiltere'nin sömürgelerine göz dikti ve sömürgelerine giden yolu kesmek için Osmanlı yönetimindeki Mısır'ı işgal etti. Ancak Napolyon ilk yenilgisini Nizam-ı Cedid askerlerinden Akka'da aldı ve bölgeden çekildi.
- 6-Fransa kapitülasyonlardan faydalanmakla birlikte Osmanlılar aleyhindeki bütün ittifaklara katıldı.
- 7-Fransa Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki topraklarına göz dikti ve Cezayir ve Tunus'u işgal etti.
- 8-Balkan milletlerini Osmanlılar aleyhine kışkırttı.
- 9-Yahudileri Filistin'de devlet kurmaya davet etti.
- 10-Bütün bu gelişmeler karşısında Osmanlılar İngilizlere yanaştı ancak İngiltere'nin Mısır'ı işgali üzerine Osmanlılar yeniden Fransız yanlısı bir politika izlediler.
- 11-I.Dünya Savaşı'nda Fransa İtilaf devletleri saflarında Osmanlılara saldırdı ve savaş sonunda Osmanlı topraklarını paylaşan ve işgal eden devletler arasına katıldı.

EL-ARİŞ ANTLAŞMASI

Tarih:1801

Taraflar:Osmanlı-Fransa

Önemi:1-Mısır yeniden Osmanlı idaresine girdi. 2-İngiltere sömürgelerini tehdit eden Fransa'yı etkisiz hale getirerek Akdeniz'de üstünlük sağlamayı başardı.

TİLSİT ANTLAŞMASI

Tarih: 1807

Taraflar: Fransa-Rusya

Önemi:1-Fransa Osmanlı Devleti ile Rusya arasında arabuluculuk yapacak. 2-Fransa Eflak ve Boğdan'ın Rusya'ya verilmesini sağlayacak.

KABAKÇI MUSTAFA İSYANI

Tarih:1807

Sebeup: 1-III. Selim'in ıslahatlarını (Nizam-ı Cedid hareketi) Yeniçeriler, din adamları ve esnaf çıkarlarına uygun bulmadı. 2-III.Selim Yeniçerilere Nizam-ı Cedid askerinin elbisesini giydirmek istiyor ve Yeniçerileri düzenli talime tabi tutmak istiyordu.

Sonuç: 1-III.Selim Nizam-ı Cedid'i kaldırdı.2-Asiler III.Selim'i tahttan indirip yerine IV.Mustafa'yı çıkardılar. 3-İsyanı bastaran Alemdar Mustafa Paşa Kabakçı ve adamlarını öldürttü. 4-IV.Mustafa, yeniden tahta çıkma ihtimali olan III.Selim'i öldürttü. 5-Alemdar Mustafa Paşa IV.Mustafa'yı tahttan indirip yerine II.Mahmud'u çıkardı.

Önemi: Kabakçı Mustafa isyanı Nizam-ı Cedid dönemini ortadan kaldırmıştır.

II. MAHMUD DÖNEMİ(1808-1839)

*Devlet memurlarının pantolon, ceket ve fes giymesini kanunlaştırdı.

*Nizam-ı Cedid ordusunun Kabakçı isyanı ile ortadan kaldırılması üzerine Alemdar Mustafa Paşa Sekban-ı Cedid ordusunu kurdu. Yeniçeriler bir isyan sonucu Alemdar Mustafa Paşa'yı öldürerek bu ocağa son verdiler.

*II.Mahmud döneminde divan teşkilatı kaldırıldı, yerine kabine sistemi getirildi.

*1831'de ilk nüfus sayımı yapıldı.

*Tımar sistemi kaldırıldı.

*Takvim-i Vakayi adıyla ilk resmi gazete çıkarıldı.

SENED-İ İTTİFAK (1808)

*Sened-i İttifak ile ayanlar, merkezi otoriteyi kabul edecek ve yapılacak ıslahatları destekleyeceklerdi.

Önemi: 1-Osmanlılardaki ilk demokrasi hareketidir. (Çünkü padişah ilk kez yönetimde kendisinden başkalarının da söz sahibi olduğunu kabul etmiştir.) 2-Osmanlıların eyaletler üzerindeki otoritesi yeniden kuruldu.

KALE-İ SULTANİYE ANTLAŞMASI

Tarih:1809

Taraflar: Osmanlı-İngiltere

Önemi:Tilsit antlaşmasına karşılık olarak İngiltere ile Osmanlı Devleti aralarındaki anlaşmazlıklara son vermesi, siyasi, ticari ilişkilerini geliştirmeyi kabul ettiler.

BÜKREŞ ANTLAŞMASI

Tarih:1812

Taraflar: Osmanlı-Rusya

Önemi: Sırbistan'a ayrıcalıklar verildi.

SIRBİSTAN İLE İLGİLİ ANTLAŞMALAR

1-BÜKREŞ ANT.(Sırlar ayrıcalık kazandı) 2-AKKERMAN SÖZLEŞMESİ (Sırbistan tam özerk) 3-EDİRNE ANT (Sırbistan'a geniş haklar verildi) 4- PARIS ANT (Sırbistan Avrupa'nın garantisinde) 5- AYASTEFANOS ANT.(Osmanlılar Sırbistan'ın bağımsızlığını kabul etti) 6-BERLİN ANT. (Sırbistan bağımsız oldu ve sınırları genişletildi.)

VAKA-YI HAYRİYE.

Tarih:1826

Önemi: II.Mahmut Yeniçeri kışkalarını topa tuttu. Bu olay sonunda Yeniçeri Ocağı kaldırıldı. Yeniçeri Ocağı'nın yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye adlı yeni bir ordu kuruldu.

NAVARİN BASKINI

Tarih: 1827

Taraflar: Osmanlı X İngiltere, Fransa, Rusya

Sebebi: Yunanistan'ın bağımsızlığını Osmanlılara kabul ettirmek.

Sonuç: Müttefikler Navarin'de demirli bulunan Osmanlı ve Mısır donanmalarını yaktılar.

EDİRNE ANT.

Tarih:1829

Taraflar: Osmanlı- Rusya

Önemi: Yunanistan bağımsız oldu.(Osmanlıdan ayrılan ilk azınlık)

MISIR MESELESİ

1-Osmanlı Devleti Mora isyanını bastırmak için Mısır valisi Mehmet Ali Paşa'dan yardım istedi. Mehmet Ali Paşa Bu yardımına karşılık Mora'yı istedi. Fakat Yunanistan bağımsız olunca Mora da onu katıldı ve Mehmet Ali Paşa Bu sefer Suriye valiliğini istedi. 2-Osmanlılar Suriye'yi Mehmet Ali Paşa'ya vermek istemeyince Mehmet Ali Paşa saldırıya geçti ve Konya'ya kadar ilerledi. 3-II.Mahmut Mehmet Ali Paşa isyanına karşılık batılı devletlerden yardım istedi. Cevap alamayınca Rusya'dan yardım istedi ve Rusya yardımı geldi. 4-Rusya'nın Osmanlılara yardıma gelmesi üzerine batılı devletler Mehmet Ali Paşa ile Osmanlıları Kütahya Antlaşması ile barıştırdılar. Mehmet Ali Paşa'ya Mısır, Girit, Suriye, Adana ve Cidde valilikleri bırakıldı. 5-Osmanlı Devleti Rusya ile Hünkar İskelesi Antlaşmasını imzaladı ve Boğazlar sorunu ortaya çıktı. 6-Kütahya Antlaşması iki tarafı da memnun etmemiştir ve Mehmet Ali Paşa yeniden saldırıya geçti. Mehmet Ali Paşa. Nizip savaşında Osmanlıları yendi. Batılı devletler bunun üzerine Londra Protokolü ile Mehmet Ali Paşa ve Osmanlıları barıştırdılar. Mehmet Ali Paşa'ya Mısır babadan oğla geçmek şartıyla bırakıldı. (1840).

KÜTAHYA ANTLAŞMASI

Tarih:1833

Taraflar: Osmanlı-Mısır valisi Mehmet Ali Paşa

Maddesi: Mehmet Ali Paşa'ya Mısır ve Girit valiliklerine ek olarak oğlu İbrahim Paşa'ya Cidde valiliği ile Adana muhassıllığı (vergi toplama hakkı) verildi.

HÜNKAR İSKELESİ ANTLAŞMASI

Tarih:1833

Taraflar: Osmanlı-Rusya
Maddeleri:1-Osmanlılar saldırıya uğrarsa, masrafları karşılanmak üzere Rusya askeri yardımı bulunacak. 2- Rusya saldırıya uğrarsa Osmanlı Devleti boğazları Rusya'nın savaştığı devletlere kapatacak.

Önemi:Antlaşma ile Boğazlar sorunu ortaya çıkmıştır.

BALTA LİMANI ANT.

Tarih: 1838 Taraflar: Osmanlı-İngiltere

Önemi: Osmanlıların imzaladığı en ağır kapitülasyon antlaşmasıdır.

ABDÜLMECİD DÖNEMİ(1839-1861)

LONDRA KONFERANSI

Tarih:1840

Taraflar: İngiltere, Rusya, Avusturya, Prusya

Maddeleri: 1-Mısır hukuki yönden Osmanlılara bağlı kalacak, 2-Mısır yönetim olarak Mehmet Ali Paşa ve oğullarına bırakılacak, 3-Suriye, Girit ve Adana valilikleri Osmanlılara geri verilecek.

*Abdülmeçid 1841'de Mısır Fermanı ile Mısır'ın yönetim düzenini belirlemiştir.

LONDRA ANTLAŞMASI-BOĞAZLAR SÖZLEŞMESİ

Tarih:1841

Taraflar: Osmanlı, İngiltere, Fransa, Prusya, Avusturya, Rusya

Sebeup: Hünkar İskelesi antlaşmasının süresi 8 yılı ve 1841'de bu sekiz yıl sona eriyordu. Boğazlar meselesi batılı devletlerin istediği gibi çözülmeliydi.

Sonuç:1-Boğazlar Osmanlı Devleti'nin egemenliğine bırakıldı. 2-Boğazlar bütün savaş gemilerine kapatıldı.

Önemi: 1-Boğazlar uluslar arası bir statü kazandı. 2-Boğazlar sorunu ilk kez devletler arası bir konferansta görüşülmüştür.

TANZİMAT FERMANI (GÜLHANE HATT-I HÜMAYUNU) (3 Kasım 1839)

Fermanla:1-Hıristiyan- Müslüman bütün vatandaşların eşitliği, can, mal ve namus güvenliği sağlandı. 2-Mal edinme ve miras hakkı tanındı. 3-Müsadere usulü kaldırıldı.

Ferman sayesinde Osmanlı Devleti, batılı devletlerin desteğini sağladı ve Mısır meselesinin çözümü kolaylaştı.

KIRIM SAVAŞI

Tarih: 1853-1856

Taraflar: Rusya X Osmanlı+İngiltere+Fransa+Piyomente

Sebeup: Osmanlı ordusunun modernleştirilme çalışmaları Rus çarı I.Nikola'nın hoşuna gitmemiş ve Osmanlı ordusu güçlenmeden önce saldırmayı düşünmüştü.

Sonuç: Paris Antlaşması ile savaş sona erdi.

Önemi: 1-Avrupalı devletler ilk bir savaşta Osmanlılara yardım ettiler. Çünkü Rusya'nın Osmanlıları yıkarak topraklarına yerleşmesini istemiyorlardı. 2-Bu savaş sırasında Osmanlı Devleti ilk kez dış borç aldı (İngiltere'den).

PARİS ANTLAŞMASI:

Tarih:1856

Taraflar: Rus- Osmanlı+ İngiltere+Fransa+Avusturya+Sardunya

Önemi: Osmanlı Devleti bir Avrupa devleti sayıldı ve toprak bütünlüğü Avrupa devletlerinin garantisi altına alındı.

ISLAHAT FERMANI (1856):

Fermanla: 1- Hıristiyan vatandaşların can ve mal güvenliği sağlanacaktı. 2- Hıristiyanlara din ve eğitim özgürlüğü tanınacaktı. 3- Gayri müslimlerde devlet memurluğu ve askerlik yapabilecekti. 4- Gayri müslimler de taşınmaz mallar satın alabilecekerdi (ev gibi). 5-İltizam usulüne son verilecek.

İslahat Fermanı Paris Antlaşması ile güvence altına alınmıştır.

ABDÜLAZİZ DÖNEMİ(1861-1876)

*İntihar eden ilk Osmanlı padişahıdır.

*Avrupa'ya giden ilk Osmanlı padişahıdır.

*Yavuz Sultan Selim'den sonra Mısır'a giden ilk Osmanlı padişahıdır.

ŞARK MESELESİ-TÜRK MESELESİ

Şark Meselesi V. Yüzyılda Huğ kavimlerinin Avrupa'ya gelişi ile başlar.

Şark Meselesi 1815 Viyana Kongresi'nde Rus çarı Aleksander tarafından ortaya atılmıştır. Avusturya, Rusya, Fransa, İngiltere arasında Osmanlı topraklarının paylaşılmasıdır.

Şark meselesine göre:

1-Türkler Avrupa'dan atılmalı

2-Türkler Balkanlardan atılmalı

3-Türkler Anadolu'dan atılmalı

4-Mümkünse Orta Asya'ya dönmeleri sağlanmalıdır.

V. MURAT DÖNEMİ(1876)

*Abdülaziz'den sonra tahta çıkan V.Murat akıl sağlığı bozulunca tahttan indirildi ve yerine II.Abdülhamit tahta çıktı

II.ABDÜLHAMİD DÖNEMİ(1876-1909)

II.Abdülhamit Tanzimat'ın son, meşrutiyetin ilk padişahıdır. İslamci ve Alman yanlısı bir politika izlemiştir.

TERSANE KONFERANSI

Tarih: 1876

Taraflar:Avusturya, Almanya, İngiltere, Fransa, Rusya, İtalya, Osmanlı Devleti

Önemi: 1-Konferansın toplandığı gün, Osmanlılar Kanun-ı Esasi'yi yürürlüğe koyarak Meşrutiyet'i ilan ettiler. 2-Katılımcı devletler Bosna-Hersek ve Bulgaristan'a bağımsızlık verilmesini isteyince konferans sonuç vermedi.

I.MEŞRUTİYET (1876-1878) (20 Mart 1877- 14 Şubat 1878)

I.Meşrutiyet Meclisi ikiye ayrılıyordu: 1- Meclis-i Mebusan (Milletvekilleri, halk tarafından seçilirlerdi.) 2-Meclis-i ayan (Devletin ileri gelenleri, padişah tarafından seçilirlerdi.)

I.Meşrutiyet Meclisi ilk Osmanlı anayasası olan Kanun-ı Esasi'yi uygulamıştır. Bu anayasa padişahı yeniden açma şartı ile meclisi kapatma yetkisi veriyordu. II.Abdülhamid, 1877-78 Osmanlı-Rus savaşındaki yenilgiyi bahane ederek meclisi kapatmıştır.

I.Meşrutiyet Meclisi'nde 44 Hıristiyan, 4 Yahudi, 71 Müslüman milletvekili ile padişahın atadığı 26 ayan vardı.

1877-1878 OSMANLI- RUS SAVAŞI (93 HARBİ)

Sebeup:Osmanlı Devleti Sırbistan ve Karadağ'a ayrıcalıklar verilmesini kabul etmiyordu.

Sonuç: Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması ile savaş sona erdi.

Önemi: Bu savaş sırasında Kafkaslardan ve Balkanlardan Osmanlı topraklarına en büyük göç yaşanmıştır.

BERLİN ANTLAŞMASI

Tarih:1878

Taraflar: Osmanlı+İngiltere-Rusya

Maddeleri: 1- Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsız oldu. 2- Bulgaristan üçe ayrıldı. A)Bulgar Prenslığı B) Makedonya C) Doğu Rumeli 3-Doğu Anadolu'da Ermenilerin oturduğu yerde islahat yapılacak. 4-Bosna-Hersek hukuki olarak Osmanlılara bağlandı ve yönetimi bir süre için Avusturya'ya bırakıldı. 5-Kars, Ardahan ve Batum Ruslara bırakıldı, Doğubeyazıt ise Osmanlılarda kaldı.

Önemi: 1-Rusya ile imzalanan Ayastefanos Antlaşması'nı geçersiz kılmıştır. 2-Osmanlıların başına Ermeni meselesini açmıştır. (Rusya bundan böyle Akdeniz'e inmek için doğuda bir Ermeni devletinin kurulması için çalışacaktır. İngiltere ise kendisine bağlı bir Ermeni devleti kurdurarak Rusya'nın Akdeniz'e inmesini engellemeye çalışacaktır.) 3-Bu antlaşma Panslavizm akımının bir zaferidir. 4- Berlin Antlaşması'nda arabuluculuk yapan İngiltere bunun karşılığı olarak Kıbrıs adasına yerleşmiştir.

1885 İSTANBUL ANTLAŞMASI

Taraflar: Osmanlı-Mısır

Maddeleri:Osmanlı ve İngiltere hükümetleri Mısır'a birer yüksek komiser gönderecekler ve bu komiserler hidive yardımcı olacaklar.

Önemi:İngiltere'nin Mısır'daki varlığı resmiyet kazandı.

DÖMEKE MEYDAN SAVAŞI

Tarih: 1897

Taraflar: Osmanlılar X Yunanlılar

Sebeup:Girit'in Yunanistan'a bağlanmak istemesi

Sonuç: Osmanlılar yendiği halde Batılı devletlerin isteği ile İstanbul'da bir antlaşma yapılarak savaşa son verildi.

1897 İSTANBUL ANTLAŞMASI

Taraflar: Osmanlılar- Yunanlılar

Maddeleri:1-Osmanlılar Teselya'yı boşaltacak. 2-Yunanistan savaş tazminatı verecek. 3-Girit Osmanlı yönetiminde kalacak ancak padişahın atayacağı Hıristiyan bir vali tarafından yönetilecek.

Önemi: Girit özerk hale geldi. (II.Meşrutiyet'in ilan edildiği sıralarda Yunanistan Girit'i işgal etti ve adayı Yunanistan'a bağladı. Balkan savaşları sonunda imzalanan Atina Antlaşması ile Girit Yunanistan'a bağlandı.)

DÜYUN-I UMUMİYE

II.Abdülhamid döneminde Osmanlılar dış borçlarını ödeyemeyince Avrupalı devletler alacaklarına karşılık Düyun-ı Umumiye (Genel Borçlar) idaresini kurdular (1881). Başında alacaklı devletlerin bulunduğu idare tütün, ispirto, pul, tuz ve orman gelirlerine el koydular. Böylece Osmanlılar ekonomik bağımsızlıklarını kaybettiler.

II.MEŞRUTİYET

II.Meşrutiyet'in I.Meşrutiyet'ten tek farkı, II.Meşrutiyet meclisinde siyasi partilerin olmasıdır.

*II.Meşrutiyet'in getirdiği karışıklık ortamında Bulgaristan bağımsızlığını ilan etti. Avusturya Bosna-Hersek'i, Yunanistan Girit adasını kendi topraklarına kattığını ilan etti. VI.Mehmet 1919'da Meclis-i Mebusan'ı kapattı.

31 MART OLAYI (1909)

Sebep: Meşrutiyet'i ortadan kaldırıp, II.Abdülhamid'i tahttan indirmek.

Sonuç: Hareket ordusu isyanı bastırdı. II.Abdülhamid tahttan indirilerek V.Mehmet Reşad tahta çıkarıldı.

V.MEHMET DÖNEMİ (REŞAT 1909-1918):

*I.Dünya Savaşı'nın Osmanlı padişahıdır.

TRABLUSGARB SAVAŞI

Tarih:1911-1912

Taraflar: Osmanlı X İtalya

Sebep: 1-İtalya kendisine sömürge arıyordu. 2-Trablusgarb İtalya'nın tam karşısındaydı ve savunmasızdı. (Osmanlılar karadan yardıma gelemiyorlardı çünkü arada İngiliz işgalindeki Mısır vardı. Donanmaları olmadığı için de denizden gelemiyorlardı.)

Sonuç: Uşi Antlaşması ile savaş sona erdi.

UŞİ ANTLAŞMASI

Tarih: 1912

Taraflar: Osmanlı- İtalya

Maddeleri: 1- Trablusgarb ve Bingazi İtalya'ya bırakıldı. 2- 12 ada Balkan savaşları sonuna kadar İtalya'ya bırakıldı. (İtalya bu adaları bize vermemiş 1947'de Yunanistan'a terk etmiştir.)

Önemi: 1-Bu antlaşma ile Osmanlıların Afrika kıtasındaki varlıkları sona erdi. 2- Bu savaşta güçsüzlüğü görülen Osmanlılara Balkan devletleri saldırdılar.

BALKAN SAVAŞLARI

I.BALKAN SAVAŞI

Tarih:1912-1913

Taraflar: Osmanlı X Karadağ, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan

Sebep: Balkan devletlerinin Osmanlıları Balkanlardan ve Rumeli'den atmak istemesi

Sonuç: Osmanlılar Midye-Enez çizgisinin batısındaki tüm toprakları kaybettiler(Edirne dahil)

LONDRA ANTLAŞMASI

Tarih:1913

Taraflar: Osmanlılar-Balkan devletleri

Maddeleri:1-Midye-Enez hattı Osmanlı Devleti'nin Trakya sınırınıdır. 2-Edirne Bulgaristan'a verildi. 3-Girit Yunanistan'a verildi. 4-Gökçeada ve Bozcaada dışındaki Ege adalarının durumu büyük devletlerin kararına bırakıldı.

II.BALKAN SAVAŞI

Tarih:1913

Taraflar: Bulgaristan X Sırbistan, Yunanistan, Romanya
Sebep: I.Balkan Savaşı sonunda Bulgaristan'ın çok toprak kazanması Balkan devletlerinin hoşuna gitmemişti. Makedonya'nın paylaşılmasında Sırbılar ile Bulgarlar anlaşmıyorlardı.

Sonuç: 1-Bu savaşa katılmayan Osmanlılar savaş sırasında Edirne ve Kırklareli'yi geri aldılar. 2- Savaş sonunda imzalanan antlaşmalarla Osmanlıların Balkanlardaki ve Ege denizindeki üstünlüğü sona ermiştir.

BÜKREŞ ANTLAŞMASI

Tarih:1913

Taraflar: Balkan devletleri

Maddeleri: 1-Bulgaristan Dobruca'nın bir bölümünü Romanya'ya verdi. 2-Selanik Yunanistan'a verildi. 3-Manastır Sırbılara bırakıldı.

Önemi:Balkan savaşlarını sona erdiren antlaşmadır.

İSTANBUL ANTLAŞMASI

Tarih:1913

Taraflar:Osmanlılar-Bulgarlar

Maddeleri:1-Edirne, Dimetoka, Kırklareli Osmanlılara; Kavala ve Dedeağaç Bulgaristan'a bırakıldı. 2-Meriç nehri iki ülke arasında sınır kabul edildi.

ATINA ANTLAŞMASI

Tarih:1913

Taraflar: Osmanlı-Yunanistan

Maddesi: Osmanlılar Yanya, Selanik ve Girit'in Yunanistan'a ait olduğunu kabul ettiler.(Yunanistan Ege adalarını da istedi, reddedildi, görüşmeler sırasında I.Dünya Savaşı çıktı, adalar sorunu Lozan Antlaşması'nda çözüldü.)

DAĞILMAYI ÖNLEME ÇABALARI

1-OSMANLILIK:

Din, dil, ırk ayrımı yapmadan Osmanlı topraklarında yaşayan herkesin Osmanlıyım demesini sağlamak. Balkan savaşları ve Ermeni olayları bunun gerçekleşmeyeceğini gösterdi.

2-İSLAMCILIK:

Bütün İslam ümmetini Osmanlı bayrağı altında toplama düşüncesi. Arnavutların bağımsız olmaları, Arapların I.Dünya savaşı sırasındaki tutumları bunun gerçekleşmeyeceğini göstermiştir.

3-TÜRK BİRLİĞİ (TURANLILIK)

Türkiye, Rusya, İran, Afganistan ve Çin'de yaşayan Türkleri bir bayrak altında toplayarak Turan adlı bir devlet kurma düşüncesi.

4-TÜRKÇÜLÜK

Osmanlı Devleti'nde yaşayan Türkleri yönetimde ve sosyal hayatta hakim kılmaya düşüncesi.

5-BATICILIK

Osmanlı Devleti'nin tek kurtuluşunun batıya ayak uydurmak olduğunu savunmak. Batıcılara göre:1-Batının tekniği alınmalıdır. 2-Batının tekniğinin yanında onu oluşturan kültür yapısı da alınmalıdır.

*Bu beş düşüncenin ortak özelliği: Hiç biri Osmanlı Devleti'ni yıkılmaktan kurtaramamıştır.

I.DÜNYA SAVAŞI

Tarih:1914-1918

Tarafları: İtilaf devletleri (İngiltere, Fransa, Rusya, İtalya) X İttifak devletleri (Almanya, Osmanlı Devleti, Avusturya-Macaristan, Bulgaristan)

Sebepleri: 1-I.Dünya Savaşı'nın en önemli sebebi İngiltere ile Almanya arasındaki ekonomik rekabettir. 2-İngiltere: Sömürgelerini korumaya çalışıyordu. 3-Almanya: İngiltere'nin sömürgelerine göz dikmişti. 4-Fransa: Almanya'ya kaptırdığı sanayi bölgesi Alsas Loren'i geri almak istiyordu. 5-Avusturya: Panslavizm tehlikesinden korunmaya çalışıp, Balkanlara yayılmaya çalışıyordu. 6-Bulgaristan: Almanya ile Osmanlı Devleti arasında ulaşımı sağlamak için savaşa girmesi gerekiyordu. 7-İtalya: Halkını doyurmak için verimli topraklara ihtiyacı vardı. 8-Rusya: Sıcak denizlere açılmak istiyordu. 9-Osmanlı Devleti: Savaşa girmesi için hiçbir nedeni yoktu. Balkan savaşlarından yeni çıkmıştı. Savaşa girerse Almanya Rusya'nın açacağı doğu cephesinde rahatlayacaktı. Çünkü Rusya kuvvetlerinin bir kısmını Osmanlı cephelerine kaydıracaktı. Ayrıca Almanya, Osmanlı topraklarında denetim kurarak İngilizlerin sömürgelerine giden yolu kapatmayı amaçlıyordu. Osmanlı padişahlarının halifelik sıfatını da kullanarak Müslüman devletlerin savaşa girmesini sağlayacak ve boğazlar yoluyla Rusya'ya yardım gitmesini engelleyecekti. Berlin-Bağdat demiryolu hattını kullanıp Musul-Kerkük petrolerinden de yararlanacaktı.

Savaşın bahanesi: 24 Haziran 1914'te Avusturya veliahtı Sırbistan'ı ziyareti sırasında bir Sırp tarafından suikast

sonucu öldürüldü. Bu olaydan sonra Avusturya Sırbistan'a savaş açtı ve I. Dünya Savaşı başlamış oldu.

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Cepheleeri:

- 1-Kafkasya cephesi
- 2-Kanal Cephesi
- 3-Çanakkale Cephesi
- 4-Irak cephesi
- 5-Hicaz ve Yemen Cephesi
- 6-Suriye ve Filistin Cephesi
- 7-Galiçya Cephesi
- 8-Romanya ve Makedonya Cephesi

I. DÜNYA SAVAŞI'NIN SONUÇLARI

1-Yenen ve yenilen devletler arasında barış sağlamak amacıyla Ocak 1919'da Paris'te bir konferans toplandı. 2-Konferansta Fransa'nın amacı Almanya'yı bir daha savaş yapamayacak hale getirmektir. 3-Konferansta en çok tartışılan devlet Osmanlı Devleti oldu. 4-Yenilen devletler ile imzalanan antlaşmalar ile savaş sona erdi. 5-Avrupa'nın ve dünyanın haritası yeniden çizildi. 6-Bir çok devlet ve imparatorluklar yıkıldı, yeni devletler kuruldu.

I. DÜNYA SAVAŞI SONUNDA İMZALANAN ANTLAŞMALAR

VERSAY ANTLAŞMASI

Tarih:28 Haziran 1919

Taraflar:Almanya-İtilaf devletleri

Önemi:Almanya bu antlaşma ile büyük ölçüde toprak kaybetti ve bütün deniz aşırı sömürgeleri elinden çıktı. Ayrıca antlaşma Almanya'ya büyük ekonomik yükümlülük getirdi.

SAINT GERMAIN (SEN JERMAN) ANTLAŞMASI

Tarih:10 Eylül 1919

Taraflar:Avusturya-İtilaf devletleri

Önemi:Avusturya, Macaristan, Çekoslovakya ve Yugoslavya'nın bağımsız birer devlet olmasını kabul etti. Antlaşma Avusturya'ya büyük ekonomik yük getirdi.

NEÜLLY (NÖYÜ) ANTLAŞMASI

Tarih:27 Kasım 1919

Taraflar: Bulgaristan-İtilaf devletleri

Önemi: Bulgaristan topraklarının bir kısmını Yunanistan ve Yugoslavya'ya bıraktı. Bulgaristan'ın Ege Denizi ile bağlantısı kesildi. Ayrıca savaş tazminatı ödeyecekti.

TRIANON (TRİYANON) ANTLAŞMASI

Tarih:1919

Taraflar: Macaristan-İtilaf devletleri

Önemi:Macaristan topraklarının bir kısmını Çekoslovakya, Yugoslavya ve Romanya'ya bıraktı.

*Bu antlaşmalarla Almanya, Avusturya, Bulgaristan ve Macaristan'da zorunlu askerlik kaldırıldı.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI

Tarih: 30 Ekim 1918

Taraflar: Osmanlılar-İtilaf devletleri

Önemi: Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti fiilen sona erdirilmiş ve toprakları İtilaf güçlerince paylaşılmıştır.

SEVR BARIŞ ANTLAŞMASI

Tarih:10 Ağustos 1920

Taraflar: Osmanlılar- İtilaf devletleri

Önemi:Bu antlaşma ile Osmanlı Devleti fiilen sona erdi ancak Kurtuluş Savaşı başlamıştı. Bu sebeple Sevr Antlaşması ölü doğmuş olarak kabul edilir.

LOZAN ANTLAŞMASI

Tarih: 24 Temmuz 1923

Taraflar:Türkiye Cumhuriyeti-İtilaf devletleri

Önemi:Türkiye Cumhuriyeti kendisini parçalamak isteyen devletlere bağımsızlığını kabul ettirdi.

OSMANLI KÜLTÜR VE

UYGARLIĞI

OSMANLI DEVLET ANLAYIŞI

- 1-Eski Türk gelenekleri
- 2-İslam dininin devlet anlayışı
- 3-Hakim olunan topraklardaki toplumların devlet anlayışlarıdır.

OSMANLI DEVLETİ'NDE TOPLUM

- 1-Askeri (Yönetenler)
 - 2-Reaya (Yönetilenler)
- olmak üzere iki kısma ayrılırdı.

DEVLET (MERKEZ) YÖNETİMİ

*Osmanlı Devleti'nde yönetim mutlak monarşi ve teokratik bir özelliğe sahipti. Padişahlar Yavuz Sultan Selim'den itibaren halife unvanını aldılar.

*Fatih Sultan Mehmet çıkardığı kanunname ile padişah olan kişiye, rakip olan kardeşlerini öldürme yetkisi vermiştir. Böylece yönetimde eski veraset sistemi (devletin hükümdar ailesinin ortak malı sayılması) geleneği kaldırılmıştır.

*I. Ahmet çıkardığı bir kanunla Osmanlı hanedanının ekber ve erşed olanının (yani büyük ve akli başında) tahta geçmesine karar vermiştir. Böylece tahta hükümdarın kardeşleri de çıkabilmişlerdir.

HÜKÜMDARLIK SEMBOLLERİ

- 1-Hutbe
- 2-Sikke (Para bastırma)
- 3-Davul (tabl)
- 4-Sancak
- 5-Tuğ
- 6-Kılıç kuşanmak

DİVAN-I HÜMAYUN

*Divan devlet işlerini görüşülüp karara bağlandığı, savaş ve barışa karar verildiği, büyük davaların ele alındığı bir kuruldu. Bu günkü Bakanlar Kuruluna benzeyen divan, padişaha danışmanlık yaparlardı. Divanda son söz yine padişaha aitti. Divana Kuruluş döneminde padişahlar, daha sonra sadrazamlar başkanlık etmişlerdir. Divan Topkapı Sarayı'nda Kubbealtı denilen yerde toplanırdı.

Orhan Bey zamanında kurulan Divan-ı Hümayun, II. Mahmut döneminde kaldırılmış, Avrupa'nın kabine usulü uygulanmaya başlanmıştır.

DİVAN ÜYELERİ

- 1-Padişah
- 2-Vezir-i azam
- 3-Vezirler
- 4-Kazasker
- 5-Defterdar
- 6-Nişancı
- 7-Kaptan-ı Derya
- 8-Şeyhülislam
- 9-Reisülküttap

VEZİR-İ AZAM (SADRAZAM)

Padişahın mutlak vekili olan sadrazam, padişahın sonra (maliye ve yargı dışında) tüm devlet işlerinden sorumluydu. Padişahın mührünü (mühr-i hümayun) taşırdı. Sadrazam konaklarına Paşa kapısı veya Babıali denirdi. Sadrazam padişahın katılmadığı seferlere serdar-ı ekrem unvanı ile komutanlık yapardı.

II. Mahmut, sadrazamlığı kaldırarak yerine başvekalet makamını oluşturdu.

VEZİRLER

Sancak beyliği ve beyler beyliğinde bulunan tecrübeli devlet adamlarından seçilirdi. Vezirlerin sayısı Kurulu Devri'nde en fazla üç iken, Yükselme Devri'nde yediye çıkarılmıştır. Sadrazama yardımcı olurlardı. En kıdemlisi sadrazam olurdu.

DEFTERDAR

Maliye işlerine bakar, bütçeyi hazırlardı. Fatih zamanında sayıları Anadolu ve Rumeli defterdarı olarak ikiye çıkarılmıştır.

KAZASKER

Adalet ve eğitim işlerine bakardı. Büyük davalara bakan kazaskerler, kadı ve müderrislerin atamalarını yaparlardı. Yükselme döneminde, Anadolu ve Rumeli kazaskeri olmak üzere sayıları ikiye çıkarılmıştır.

NİŞANCI

Padişah fermanlarını yazar, ferman ve beratların üstüne padişah tuğrasını çekerdi. Ayrıca tapu ve kadastro işlerini yürütürdü. Fethedilen arazileri yazar, dirlikleri dağıtır ve bunları tapu defterlerine işlerdi.

MÜFTÜ (ŞEYHÜLİSLAM)

16. yüzyıldan itibaren Divan üyesi oldu. Devletçe yapılan işlerin, savaş, barış ve idam kararlarının dine (şeriate) uygun olup olmadığına kara verileceği zaman toplantılara katılırdı.

Şeyhülislamlar padişah tarafından atanır ve ölünceye kadar makamlarında kalabilirlerdi.

Padişah ve sadrazamlar şeyhülislamdan fetva almadan kimseyi idem ettiremezlerdi.

KAPTAN-I DERYA

Yükselme döneminde Divan üyesi oldu. Donanmadan sorumlu Deniz kuvvetleri komutanıdır.

REİSÜLKÜTTAP

Önceleri Nişancıya bağlı iken 16. yüzyıldan sonra dışişleri ile ilgili yazışmalardan sorumlu olan Divan üyesi olmuştur.

İSTANBUL'UN YÖNETİMİ

Başkent'in idaresinden birinci derecede sadrazam sorumlu idi. Güvenliğine Yeniçeri Ağası ve subaşılar, belediye hizmetlerine Şehir emini, adalet işlerine İstanbul kadısı bakardı.

ÜLKE YÖNETİMİ

1-Eyaletler (Vilayetler) (Yöneticisi: Beylerbeyi)

2-Sancaklar (Yöneticisi: Sancak beyi)

3-Kazalar ve Köyler (Yöneticisi: Kadı)

Eyaletler üç bölüme ayrılır:

1-Merkeze bağlı yıllıksız eyaletler (Salyanesiz): Bu eyaletler dirlik sistemine göre has, zeamet, tımar olarak bölümlere ayrılmıştır.

2-Yıllıklı eyaletler (Salyaneli): Bu eyaletlerin valilerine ve askerlerine salyane adı verilen maaş verilirdi. Ayrıca bunların yıllık vergileri, iltizam usulüyle, mültezimler (tahsildarlar) tarafından toplanırdı.

Mültezim, devlete belli bir peşin para ödeyip, sonra devlet adına bir bölgenin vergisini toplayan kimsedir. Bu tür eyaletlerden alınacak verginin daha önce devlet hazinesine yatırılmasına da iltizam denir.Salyaneli eyaletler dirliklere bölünmezdi.

Başlıca salyaneli eyaletler Cezayir, Tunus, Trablusgarp, Mısır, Yemen, Habeş, Bağdat ve Basra'dır.

3-Bağlı hükümet ve beylikler (İmtiyazlı eyaletler):

Merkezden uzak olan bu eyaletlerin yöneticileri kendi halkından seçilir ve padişahın onayı ile atanırdı.

Bu eyaletler iç işlerinde serbest, dış işlerinde Osmanlılara bağılıydılar. Başlıcaları Eflak, Boğdan, Erdel, Lehistan, Kırım ve Hicaz'dır. Bunlardan vergi alınır, gerektiğinde de bu eyaletler asker gönderirdi.

TOPRAK YÖNETİMİ

Topraklar devlete aitti.

MİRİ TOPRAKLAR (DEVLETE AİT TOPRAKLAR)

Kullanış amacına göre bölümlere ayrılırlar. Başlıcaları:

1-DİRLİK:Gelirleri devlet hizmetleri veya atlı asker (tımarlı sipahi- cebeli) yetiştirmek şartıyla, komutanlara ve yüksek devlet memurlarına dağıtılan topraklardır. Gelirlerine göre Has, Zeamet ve Tımar olmak üzere üç bölüme ayrılır.

A)HAS: Yıllık geliri 100 bin akçeden fazla olan topraklardır. Padişah ve ailesine, şehzadelere, divan üyelerine beylerbeyi ve sancak beylerine verilirdi. Gelirinin her beş bin akçesi için (kılıç hakkı) Cebelü denilen bir atlı asker beslemek zorundaydılar.

B)ZEAMET: Yıllık geliri 20 bin akçe ile 100 bin akçe arasında olan topraklardır. Orta dereceli devlet memurlarına verilirdi.

C)TİMAR: Yıllık geliri 0- 20 bin akçe arasında olan topraklardır. Savaşlarda yararlılık gösteren sipahilere verilirdi.

2-VAKIF ARAZİ: Bu topraklardan alınan vergiler cami, medrese, imarethane, hastane, kervansaray ve köprü gibi dini, eğitim-öğretim ve sosyal kuruluşlara ayrılırdı. Satılamaz, devredilemezlerdi.

3-MÜLK ARAZİ: Devlet hizmetinde ve askeri alanda üstün başarı gösteren kimselere devletin bağışladığı topraklardır. Bunlar satılıp, miras bırakılabilir veya vakfedilebilirdi.

4-OCAKLIK: Geliri kale muhafızları ve tersane giderlerine ayrılan topraklardır.

5-YURTLUK: Sınır boylarındaki topraklar olup bu amaçla Türkmen boylarına verilirdi.

6-MUKATAA: Geliri doğrudan doğruya veya mültezimler aracılığı ile devlet hazinesine giren topraklardır.

7-PAŞMAKLIK ARAZİ: Vergi gelirleri padişahların kızları ve ailelerine bırakılan topraklardır.

OSMANLILARDA ALINAN BAŞLICA VERGİLER

1-ÖŞÜR (AŞAR) : Müslümanlardan alınan toprak vergisidir.

2-HARAÇ: Gayr-ı müslimlerden alınan toprak vergisidir.

3-CİZYE: Hıristiyanlardan askerlik yapmadıkları için alınan can ve mal güvenliği (kafa) vergisidir.

4-ÇİFTBOZAN VERGİSİ: Üst üste üç yıl toprağını işlemeyenlerden alınan vergidir.

5-AĞNAM VERGİSİ: Koyun ve keçiden alınan vergidir.

6-AVARIZ (TEKALİF-I ÖRFİYE) VERGİSİ: Büyük felaketlerde ve savaş gibi olağanüstü durumlarda alınan vergidir.

OSMANLILARIN BAŞLICA GELİR KAYNAKLARI

1-Halktan alınan vergiler

2-Gümrük, maden, orman ve tuzla gelirleri

3-Savaşlardan elde edilen ganimetlerin beşte biri

4-Bağlı beyliklerden ve yabancı devletlerden alınan vergi ve hediyeler

OSMANLILARIN BAŞLICA GİDERLERİ

1-Devlet memurlarına ödenen maaşlar

2-Kapıkulu askerlerine ödenen ulufeler (üç ayda bir verilen maaş) ve ulemaya (bilim adamlarına) ödenen maaşlar

3-Savaş masrafları ve donanma giderleri

4-Askerlere padişah değişiminde dağıtılan cülus bahşişleri (tahta çıkma ikramiyesi)

5-Bayındırlık ve imar faaliyetlerine harcanan paralar

ORDU TESKİLATI

Osmanlı Devleti'nde ordu üç bölümden oluşmaktaydı.

1-KAPIKULU ASKERLERİ: Merkezde ve sınır boylarındaki kalelerde oturan kapıkulu askerleri üç ayda bir ulufe denilen bir maaş ve her padişah değişiminde ise (Fatih'ten sonra) cülus bahşişi alırlardı.

Kapıkulu askerleri başlangıçta savaş esiri olan Hıristiyan çocuklar arasından seçilerek yetiştirilirdi. Ancak Ankara Savaşı'ndan sonra Çelebi Mehmet zamanında Devşirme Kanunu ile Hıristiyan halk arasından seçilmeye başlanmıştır. Bu gençler yeteneklerine göre çeşitli askeri ocaklara ya da Enderun'a (saray okulu) gönderilerek sadrazamlık makamına kadar yükselme şansına sahip olmuşlardır.

Kapıkulu askerleri, Piyadeler ve Süvariler olmak üzere iki kısımdan oluşurdu. Piyadeleri, Yeniçeri Ocağı, Acemi Oğlanlar Ocağı, Cebeci Ocağı, Topçu Ocağı, Top Arabacıları Ocağı, Humbaracılar, Lağımçılar, Saka Ocağı ve Kapıkulu Süvarilerinden oluşmaktaydı. Süvarileri ise, Sipahi, Silahtar, Sağ ulufeciler, Sol ulufeciler, Sağ garipler, Sol garipler oluştururdu.

2-EYALET ASKERLERİ (TİMARLI SİPAHİLER): Merkeze bağlı eyaletlerde dirlik sahiplerinin beslediği atlı askerlerdir. Bu askerlere cebelu adı verilirdi.

Osmanlı ordusunun çoğunluğunu oluştururlardı.Hepsi atlı olup devletten maaş almazlardı.Masrafları dirlik sahipleri tarafından karşılanırdı (Köylülerden alınan vergilerle).

Osmanlı dirlik sistemiyle, devlet hazinesinden para çıkmadan büyük miktarda ordunun (tımarlı sipahinin) yetiştirilmesini sağlamıştır. Bu durum devletin ekonomik yükünü azaltmıştır.

Eyalet askerlerinin tamamı Türklerden oluşurdu.

Eyalet askerleri Akıncılar, Azaplar, Yayalar, Müsellemeler,Yörükler, Deliler, Gönüllüler,Beşliler, Sakalardan oluşuyordu.

3-YARDIMCI KUVVETLER: Savaş sırasında Osmanlı Devleti'ne bağlı devlet ve beyliklerden alınan kuvvetlerdir.Kırım, Eflak, Arnavutluk ve Boğdan kuvvetleri gibi.

DONANMA : Osmanlı Devleti'nde ilk donanma faaliyetleri Orhan Bey zamanında Karesioğulları Beyliği'nin alınması ile başladı.

Karadeniz Fatih döneminde ve Akdeniz Kanuni döneminde bir Türk gölü haline getirildi.

Donanma başkomutanına Kaptan-ı derya denirdi. Diğer komutanlara Reis, deniz askerlerine Levent adı verilirdi.

MALİYE VE PARA

Osmanlıların en büyük gelir kaynağı toprak vergisiydi.

Baharat ve İpek yolları Coğrafi keşifler sonucunda önemini yitirdi. Osmanlılar bundan büyük ekonomik zarar gördü.

Devletin en büyük gideri, ordu için yapılan harcamalardır.

HUKUK SİSTEMİ

Osmanlılar kuruluşundan beri adalete büyük önem vermişlerdir. Devlet içerisinde dini, mezhebi ve ırkı ne olursa olsun herkes kanun önünde eşit sayılırdı.

Osmanlılarda iki tür hukuk uygulanırdı.

1-ŞERİ HUKUK: Kaynağını İslam'dan alan şeriat kurallarıydı. Ancak Osmanlılar bu hukuktaki bazı kuralları yumuşatarak uygulamışlardır.

2-ÖRFİ HUKUK: Kaynağını Türk gelenek ve göreneklerinden alan hukuktur. Özellikle Fatih Sultan Mehmet geçmişte yayınlanan tüm kanunları bir araya getirerek Kanunname-i Al-i Osman adında ilk örfi Osmanlı kanunnamesini oluşturmuştur. Bu konuda Kanuni zamanında da büyük çalışmalar olmuştur.

Normal davalara kadı'lar, yüksek devlet görevlileri arasındaki davalara ise kazaskerler bakardı. Gayr-ı müslimlerin davaları kendi kilise ve havralarında çözümlenirdi.

EKONOMİK HAYAT

Osmanlı ekonomisi büyük ölçüde tarım ve hayvancılığa dayanmaktaydı.

Ekonomiyi canlı tutabilmek için Venedik, Ceneviz ve Fransız tüccarlarına imtiyazlar tanınmış, kervansaraylar ve karakollarla ticaret yollarının güvenliği sağlanmıştır.

Selçuklulardan sonra Osmanlılarda da esnaf ve zanaatkarlar arasında dayanışmayı sağlamak için Loncalar kurulmuştur.

Loncaların kuruluş amaçları:

1-Çırak-kalfa-usta anlayışı içinde zanaatkar yetiştirmek

2-Esnaf arasında birliği sağlamak

3-Kaliteli mal üretmek

4-Devlet ve esnaf arasında işbirliği sağlamak, kar oranlarını tespit etmek

5-Üyelerine kredi sağlamak

6-Muhtaçlara yardım yapmak

Babadan oğla geçen sanat anlayışı getiren Lonca sistemi, Sanayi İnkılabı'ndan sonra fabrikaların kurulmasıyla önemini kaybetmiştir.